

แนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติ
เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึก

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

นางสาว ยุพา แยมเกตุ
หัวหน้าศูนย์บัตรประจำตัว ฝ่ายสวัสดิการสงเคราะห์
องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
วิทยาลัยการทัพบก
กันยายน 2568

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติ
เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึก

โดย นางสาวยุพา แยมเกตุ

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิงณภัค ภัคคะกรณ์

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2568 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

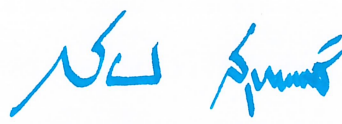
พลตรี

(เกียรติชัย โอภาโส)

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก

(ศุภชัย สุตาจันทร์)

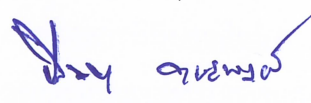
ประธานกรรมการ

พันเอก(พิเศษ)หญิง

(วาสนา รุจิเสนีย์)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

พันเอก

(ปริญญญา ฉายะพงษ์)

กรรมการ

พันเอกหญิง

(รัชนินาภ ถนนอมสิน)

กรรมการ

พันเอกหญิง

(ณภัค ภัคคะกรณ์)

กรรมการและเลขานุการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	นางสาว ยุพา แยมเกตุ
เรื่อง	แนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึก
วันที่	9 กันยายน 2568 จำนวนคำ : 15,581 จำนวนหน้า : 56
คำสำคัญ	ทหารผ่านศึก, สิทธิและเกียรติ, การยอมรับทางสังคม
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึก รวมถึงนำเสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของทหารผ่านศึกอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ทหารผ่านศึกได้รับสิทธิประโยชน์อย่างเหมาะสมและยั่งยืน สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่าและได้รับการยอมรับจากสังคมอย่างแท้จริง โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ ผลจากการวิจัยพบว่าปัญหาที่สำคัญที่ทหารผ่านศึกเผชิญ ได้แก่ ข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ความล่าช้าและไม่ครอบคลุมบางระบบของสวัสดิการ การขาดการบูรณาการ และการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานต่างๆ รวมถึงการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึงและขาดความชัดเจน ดังนั้นพบว่าแนวทางการพัฒนาโดยเน้นการปรับปรุงระบบบริหารจัดการและกระบวนการทำงานให้ทันสมัยขึ้น พัฒนาระบบฐานข้อมูลและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การเสริมสร้างการฝึกอบรมทักษะอาชีพที่ทันยุคสมัยและตอบโจทย์ตลาดแรงงาน การผลักดันการแก้ไข และปรับปรุงกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการสนับสนุนทหารผ่านศึก และสร้างความตระหนักรู้ในสังคมเกี่ยวกับคุณค่าของทหารผ่านศึก การนำแนวทางที่ได้เสนอไปปฏิบัติจะช่วยให้ทหารผ่านศึกได้รับการยอมรับและได้รับสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีเกียรติศักดิ์ศรี และส่งเสริมให้เกิดสังคมที่เคารพ และเห็นคุณค่าของผู้เสียสละเพื่อชาติ ผลจากงานวิจัยนี้จึงเป็นข้อมูลสำคัญในการผลักดันนโยบายและมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการยกระดับคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึก

ABSTRACT

AUTHOR: Miss Yupa Yamgate

TITLE: Guidelines for developing the promotion of rights and dignity to enhance the quality of life for veterans.

DATE: 9 September, 2025 **WORD COUNT :** 15,581 **PAGES :** 56

KEY TERMS: Veterans, Rights and honor, social recognition

CLASSIFICATION: Unclassified

This research aims to study and analyze the problems, obstacles, and factors affecting the promotion of the rights and honor of war veterans, and to propose development guidelines for systematically improving the quality of life of war veterans. The objective is to ensure that veterans receive appropriate and sustainable benefits, enabling them to live dignified lives and gain genuine acceptance from society. The study employed a qualitative research methodology and strategic data analysis. The research findings revealed significant problems faced by war veterans, including delays and incomplete coverage in some welfare systems, limitations due to insufficient budget, a lack of effective integration and coordination among relevant agencies, and inadequate and unclear communication and public relations. Therefore, the study found that development guidelines should focus on improving management systems and work processes to be more modern, developing efficient database and communication systems, enhancing vocational training skills that are current and meet labor market demands, pushing for the amendment and improvement of relevant laws and policies to suit the current situation, as well as promoting the participation of all sectors in supporting war veterans

and raising social awareness about the value of veterans. Implementing the proposed guidelines will help veterans gain acceptance and receive appropriate benefits, enabling them to live with honor and dignity, and foster a society that respects and values those who have sacrificed for the nation. The results of this research thus provide important data for driving effective policies and measures to improve the quality of life of war veterans.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความรู้ความกรุณาจากคณาจารย์ของวิทยาลัยการทัพบกทุกท่าน ที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชา ให้ความรู้และประสบการณ์ อันทรงคุณค่า ตลอดจนความอนุเคราะห์ช่วยเหลืออย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พันเอก(พิเศษ)หญิง วาสนา รุจิเสนีย์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่สร้างแรงบันดาลใจในการทำวิจัยและกรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง พันเอกหญิงณภัค ภักตะภรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำและแนวคิดอันเป็นประโยชน์ในการจัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคล รวมถึงตรวจสอบต้นฉบับอย่างละเอียด จนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ พลตรี เกียรติชัย โอภาโส ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก ที่ให้ความกรุณาตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษา พันเอกศุภชัย สุตาจันทร์ ประธาน คณะกรรมการสอบเอกสารวิจัยส่วนบุคคล พันเอก ปริญญา ฉายะพงษ์ พันเอกหญิง รัชนิภา ฌนอมสิน คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล รวมทั้งผู้บังคับบัญชาทุกระดับ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ยิ่ง และที่สำคัญที่สุด ขอกราบขอบพระคุณ ผู้บังคับบัญชาที่กรุณา มอบโอกาสในการเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ชุดที่70 ซึ่งนับเป็นโอกาสที่มีคุณค่าและสำคัญยิ่งในการรับราชการ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึก ตลอดจนผู้ที่สนใจ และหน่วยงานของทางราชการที่จะนำไปต่อยอดในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
วิธีการศึกษา	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	7
บทที่ 2 บทแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
โครงสร้างองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก	12
กฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	14
แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
บทที่ 3 บทวิเคราะห์	
ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลในการส่งเสริมสิทธิและเกียรติทหารผ่านศึก	22
ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งเสริมสิทธิและเกียรติทหารผ่านศึก	24
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์โดยใช้ SWOT Analysis	27
การสร้างกลยุทธ์ด้วย Tows Matrix	38
บทที่ 4 บทอภิปรายผล	
การอภิปรายผลการวิจัย	42

สารบัญ (ต่อ)

เนื้อหา	หน้า
บทที่ 5 บทสรุป และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	48
ข้อเสนอแนะการวิจัย	54
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวก ก คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม	
ภาคผนวก ข ผลจากการสัมภาษณ์ และผลแบบสอบถาม	
ประวัติย่อผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

"ทหารผ่านศึก เป็นผู้มีเกียรติ เพราะได้เสียสละประโยชน์สุขส่วนตัว แม้กระทั่ง เลือดเนื้อ และชีวิต เพื่อบ้านเมืองและส่วนรวม ขอให้ภูมิใจและตั้งใจ รักษาเกียรติอันแท้จริง ที่มีอยู่นั้น ทุกเมื่อ"

พระบรมราโชวาท ที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานไว้ เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2533 เนื่องในวันทหารผ่านศึก วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2533 ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน¹

ทหารผ่านศึก² ตามพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ.2510 “ทหารผ่านศึก” หมายความว่า 1. ทหารหรือ บุคคลซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ในราชการทหาร หรือบุคคลซึ่งทำหน้าที่ทหาร ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด และได้กระทำหน้าที่นั้นในการสงคราม หรือในการรบไม่ว่าภายในหรือภายนอกราชอาณาจักร หรือในการปราบปรามการจลาจล 2. ทหารหรือบุคคลซึ่งทำการป้องกันหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นภัย ต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักรไม่ว่าภายในหรือภายนอกราชอาณาจักร ตามที่กระทรวงกลาโหมหรือสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด

การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยระยะ 20 ปี ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561–2580)³ มุ่งเน้นการพัฒนาในหลายมิติ สำหรับ “การพัฒนาด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึก” ใช้แนวยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580) ด้านความมั่นคง และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เป้าหมายประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงประเทศไทย มีบทบาทด้านความมั่นคง เป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับ โดยประชาคมระหว่าง

ประเทศ และใช้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นด้านความมั่นคง และประเด็น การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ และแผนการปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในภาพรวมสามารถตอบสนอง โดยตรงต่อเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

จากอดีตมาจนปัจจุบัน⁴ เมื่อเกิดศึกสงคราม ชายไทยต้องถูกส่งออกไป ทำการรบ เมื่อเสร็จสิ้นสงครามก็กลับคืนสู่ภูมิลำเนาเดิม ต่อมาในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ทหารไทยที่ปฏิบัติหน้าที่ในการรบถูกปลดประจำการอย่างกะทันหัน ทำให้เกิดความ เดือดร้อนในการครองชีพ โดยเฉพาะครอบครัวของผู้เสียชีวิตหรือทหาร ที่พิการทุพพลภาพ

เพื่อหาทางช่วยเหลือทหารผ่านศึกเหล่านี้ รัฐบาลไทยในสมัยนั้น ซึ่งมี พลเรือตรี ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี จึงได้มอบหมายให้กระทรวงกลาโหม เป็นผู้พิจารณาดำเนินการช่วยเหลือ รว.กลาโหม จึงได้แต่งตั้ง "คณะกรรมการพิจารณา หาทางช่วยเหลือทหารกองหนุน" (ปัจจุบันคือ กองบัญชาการทหารสูงสุด) เพื่อพิจารณา จัดสรรเงินอุดหนุนจากงบประมาณของกระทรวงกลาโหมจำนวนหนึ่ง เพื่อให้ การสงเคราะห์แก่ทหารผ่านศึกนอกประจำการเหล่านั้น ต่อมารัฐบาลจึงจัดตั้ง "องค์การ สงเคราะห์ทหารผ่านศึก" ขึ้นเป็นหน่วยงานถาวร ตามพระราชบัญญัติจัดตั้ง องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ.2491 โดยได้มีประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2491 ซึ่งถือเป็นวันทหารผ่านศึก และได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติจัดตั้ง องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. 2491 ในปี พ.ศ.2510 ถือเป็นพระราชบัญญัติ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. 2510 ฉบับปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม แม้สังคมไทยจะตระหนักถึงคุณูปการของทหารผ่านศึก แต่ในความเป็นจริง การส่งเสริมสิทธิและเกียรติของพวกเขา ยังคงเผชิญกับความท้าทาย และอุปสรรคมากมาย ปัญหาด้านสวัสดิการที่ไม่ทั่วถึง ความเข้าใจผิดและการตีตรา จากสังคม กฎหมายและนโยบายที่ไม่เอื้ออำนวย รวมถึงข้อจำกัดในการสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของทหารผ่านศึก อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การให้กำลังใจและการดูแลทหารผ่านศึกจึงไม่ใช่แค่หน้าที่ของรัฐ แต่เป็นหน้าที่ของพวกเราทุกคน

"ท่านเคยคิดบ้างไหมว่า ทุกครั้งที่เราได้นอนหลับอย่างสงบสุข ได้ใช้ชีวิตประจำวัน อย่างปกติสุข นั้นเป็นเพราะใคร ทหารผ่านศึกของชาตินั้นเอง" พวกเขาละชีวิต สละความสุขส่วนตัว เพื่อปกป้องประเทศชาติของเรา พวกเขาคือ วีรบุรุษที่แท้จริง การให้กำลังใจและการดูแลทหารผ่านศึก ไม่ใช่แค่หน้าที่ของรัฐ แต่เป็นหน้าที่ของพวกเราทุกคน"

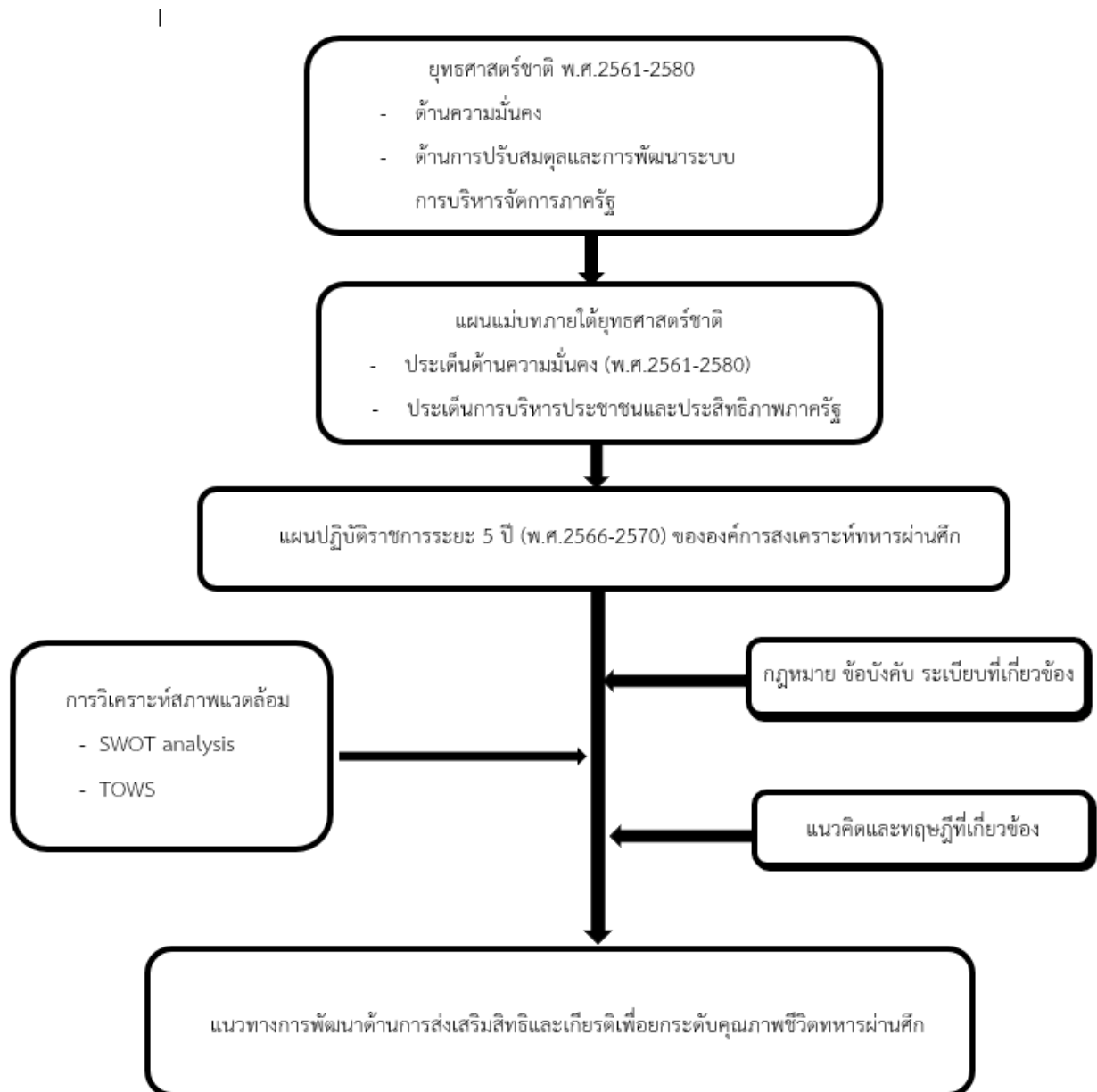
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในเรื่องการส่งเสริมสิทธิและเกียรติให้กับทหารผ่านศึก ในปัจจุบัน
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมสิทธิ และเกียรติให้กับทหารผ่านศึก
3. เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติ ในการยกระดับคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึกทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาค้นคว้าหาแนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึกเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึก ในปัจจุบันทหารผ่านศึก เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์ของประเทศ การส่งเสริมสิทธิและเกียรติเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญที่จะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของทหารกลุ่มนี้ งานวิจัยนี้มุ่งเน้นการพัฒนาแนวทางที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ด้านการปรับสมดุล และการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ การเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึกเข้ากับยุทธศาสตร์ระดับชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการบริหารประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ความเชื่อมโยงระหว่างส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึกกับการสร้างความเท่าเทียมในสังคม การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis, TOWS) และมีกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาประกอบ ผลการวิจัยนี้จะช่วยสร้างแนวทางที่นำไปปฏิบัติได้จริงในการพัฒนาคุณภาพ

ชีวิตของทหารผ่านศึก พร้อมทั้งสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในด้านสิทธิและเกียรติ เพื่อให้ทหารผ่านศึกสามารถดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีในสังคม สรุปได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย

ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามแนวทางที่วิทยาลัยการทัพบก กำหนด ซึ่งใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบกับการศึกษาค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ นโยบาย วิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลจากเอกสาร และการสัมภาษณ์

2. ขอบเขตการศึกษา

เป็นการวิจัยเพื่อหาแนวทางด้านการส่งเสริมสิทธิ และเกียรติให้กับ ทหารผ่านศึก ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ที่มีผลต่อการดำเนินงานที่ผ่านมา ปัญหาอุปสรรค และสาเหตุที่มีผลต่อการส่งเสริมสิทธิและเกียรติ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้อง อาทियุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ด้านความมั่นคงและด้านการปรับสมดุล และการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับ 3 ที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานระดับกระทรวง ทบวง กรม ได้แก่ องค์การส่งเสริมทหารผ่านศึก เป็นต้น

3.2 เอกสารทางวิชาการ ได้แก่ เอกสารวิจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา วิทยาลัยการทัพบก บทความวิชาการ และวารสารวิชาการของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

3.3 ข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับการให้สิทธิสวัสดิการ ของทหารผ่านศึก ประเทศในกลุ่มอาเซียน สถานการณ์ทหารผ่านศึกในปัจจุบัน ในอนาคต และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.4 เอกสารพระราชบัญญัติองค์การส่งเสริมทหารผ่านศึก ข้อบังคับ ระเบียบและกฎหมายต่าง ๆ ขององค์การส่งเสริมทหารผ่านศึกที่เกี่ยวข้อง

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และบทสัมภาษณ์ ของทหารผ่านศึคนอกประจำการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้ใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Thinking) โดยใช้การวิเคราะห์แบบ SWOT Analysis และการสร้างกลยุทธ์ TOWS Matrix รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรม \ ระยะเวลา	ต.ค. 67	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68	เม.ย. 68	พ.ค. 68	มิ.ย. 68
1. เลือกเรื่องและกำหนดหัวข้องานวิจัย									
2. สอบการนำเสนอโครงร่างเอกสารวิจัย									
3. ศึกษาค้นคว้าที่มาของปัญหา									
4.การวิเคราะห์, สังเคราะห์ข้อมูล									
5.การสรุปผลการวิจัย									
6.การนำเสนอผลการวิจัย									
7.จัดทำรูปเล่ม									

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสาเหตุของปัญหาและอุปสรรค ในด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติ ให้กับทหารผ่านศึกในปัจจุบัน
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึก
3. ได้แนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติ ให้กับทหารผ่านศึก ในการยกระดับคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความภาคภูมิใจให้กับทหารผ่านศึก ตลอดจนกระตุ้นให้สังคมไทยตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของทหารผ่านศึก

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยระยะ 20 ปี ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561–2580) มุ่งเน้นการพัฒนาในหลายมิติ สำหรับ “การพัฒนาด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับทหารผ่านศึก” ใช้แนวยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ด้านความมั่นคง ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เป้าหมายประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงประเทศไทย มีบทบาทด้านความมั่นคง เป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับ โดยประชาคมระหว่างประเทศ และใช้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ประเด็นด้านความมั่นคง และประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ นโยบายเฉพาะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมข้อ 10 คือ ให้การดูแลทหารผ่านศึกและครอบครัวในทุกพื้นที่ มีการพัฒนาทักษะเพื่อการประกอบอาชีพ ที่สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนของโลกยุคใหม่ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีเกียรติศักดิ์ศรี แผนการปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในภาพรวม สามารถตอบสนองโดยตรงต่อเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก⁵ มีฐานะเป็นองค์การของรัฐเพื่อการกุศล วัตถุประสงค์เพื่อการสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ครอบครัวทหารผ่านศึก และทหารนอกประจำการ ให้การสงเคราะห์ทั้งหมด 6 ด้าน 1.ด้านสวัสดิการเป็นการสงเคราะห์ด้านสวัสดิการทั่วไปกล่าวคือ การออกบัตรประจำตัวทหารผ่านศึก ให้ความช่วยเหลือกรณีประสบภัยพิบัติ ช่วยเหลือเงินเลี้ยงชีพรายเดือนแก่ทหารผ่านศึกพิการทุพพลภาพจากการปฏิบัติหน้าที่ ช่วยเหลือค่าฌาปนกิจศพกรณีถึงแก่ความตาย จ่ายเงินช่วยเหลือครั้งคราว จ่ายเงินเยี่ยมเยียนช่วยเหลือทหารผ่านศึกที่ได้รับบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยจากการปฏิบัติหน้าที่ ให้การสงเคราะห์ด้านการศึกษาจนจบระดับปริญญาตรีทั้งในและนอกประเทศ รวมทั้งให้ทุนการศึกษาแก่บุตรทหารผ่านศึก และการสงเคราะห์

ด้านที่พักอาศัย 2.ด้านอาชีพ เริ่มตั้งแต่การให้คำปรึกษาแนะนำด้านอาชีพ การฝึกอาชีพ การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ การฝึกฝนเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และความชำนาญ ตลอดจนช่วยเหลือในการจัดหางาน สำหรับการฝึกอาชีพจะดำเนินการทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค โดยในส่วนกลางมีการจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพ และในส่วนภูมิภาค จัดให้มีหน่วยฝึกอาชีพเคลื่อนที่เพื่อไปทำการฝึกอาชีพยังภูมิลำเนาของทหารผ่านศึก 3.ด้านการให้สินเชื่อ โดยจัดตั้งกองทุนสงเคราะห์ไว้เพื่อให้สินเชื่อหรือให้กู้ยืมเงินแก่ทหารผ่านศึก ครอบครัวทหารผ่านศึก และทหารนอกประจำการ ทั้งรายบุคคลและกลุ่มเกษตรกร ทหารผ่านศึก โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำ เพื่อนำไปลงทุนในการประกอบอาชีพ และอื่น ๆ กล่าวคือ สินเชื่อเพื่อการเกษตรระยะสั้น สินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพ สินเชื่อเพื่อการสวัสดิการ สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน 4.ด้านนิคมเกษตรกรรม โดยดำเนินการจัดตั้งนิคมเกษตรกรรมทหารผ่านศึกขึ้นให้การช่วยเหลือแก่ทหารผ่านศึก ที่มีฐานะยากจน ไม่มีที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินเป็นของตนเองโดยบรรจุเข้าเป็นสมาชิก ในนิคมเกษตรกรรม พร้อมทั้งส่งเสริมอาชีพให้มีรายได้ สามารถยกระดับการครองชีพ และฐานะของครอบครัวอย่างยั่งยืน 5.ด้านการรักษาพยาบาล โดยจัดตั้งโรงพยาบาล ทหารผ่านศึกขึ้นในส่วนกลาง ตั้งอยู่ที่ถนนวิภาวดีรังสิต เพื่อให้บริการตรวจรักษาโรค แก่ทหารผ่านศึก ครอบครัวทหารผ่านศึก และทหารนอกประจำการ ตลอดจนประชาชนทั่วไป จัดส่งหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ออกไปให้บริการในส่วนภูมิภาค บริการฟื้นฟูบำบัด ทางด้านร่างกาย และจิตใจ แก่ทหารผ่านศึกพิการ ทุพพลภาพ จัดทำอวัยวะเทียม และ อุปกรณ์ช่วยผ่อนคลายสภาพความพิการ ทั้งรับทหารผ่านศึกพิการทุพพลภาพ จากโรงพยาบาลของเหล่าทัพ มาให้การดูแลรักษาต่อไป 6.ด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติ สิทธิและเกียรติในที่นี้หมายถึง การดำเนินการให้ทหารผ่านศึก ได้รับเกียรติและสิทธิ จากทางราชการ รัฐวิสาหกิจและสังคมเพื่อให้ได้รับสิทธิต่างๆ ที่เพิ่มขึ้น เช่น ช่วยขอสิทธิ พิเศษในกิจการของเอกชน ผู้มีจิตศรัทธา ช่วยขอสิทธิพิเศษในกิจการของทางราชการ และ รัฐวิสาหกิจ ด้านการยกย่องและเชิดชูเกียรติให้กับทหารผ่านศึก ในวันที่ 3 ก.พ.ของทุกปี สวัสดิการในด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติ มีดังนี้

1. ช่วยขอสิทธิพิเศษในกิจการของเอกชนผู้มีจิตศรัทธา ดังต่อไปนี้

1.1 ช่วยขอสิทธิพิเศษในกิจการขนส่งของเอกชนผู้มีจิตศรัทธา ให้ลดค่าโดยสารบางส่วน (ในส่วนค่าตัวโดยสารลดให้ครึ่งหนึ่ง ค่าธรรมเนียมจ่ายเต็ม)

1.2 ขอความร่วมมือจากหน่วยงานให้ช่วยเหลือด้านอรรถคดีโดยไม่คิดค่าว่าความ หรือคิดราคาพอสมควร

2. ช่วยขอสิทธิพิเศษในกิจการของทางราชการ และรัฐวิสาหกิจ ดังต่อไปนี้

2.1 ขอที่ดินที่ทางราชการจัดสรรให้เข้าอยู่อาศัยและทำกิน

2.2 ขอความร่วมมือในเรื่องที่อยู่อาศัย

2.3 ขอลดหย่อนค่าธรรมเนียมการเช่าที่ดิน การเช่าอาคาร

2.4 ขอพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เอกสารคำแนะนำอื่นๆ

2.5 ขอความร่วมมือในการรับทราบผ่านคึกนอกประจำการ ครอบครัวทหารผ่านศึก และทหารนอกประจำการเข้าฝึกงานอาชีพในโรงงาน หรือขอวิทยากรเพื่อทำการฝึกอบรมอาชีพ หรือสาธิตการผลิตสินค้า

2.6 ฝากเข้าทำงาน

2.7 ช่วยเร่งรัดเรื่องบำนาญพิเศษ หรือเงินรายได้จากทางราชการ

2.8 ขอใช้สถานที่จำหน่ายผลิตผลการเกษตร ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม และเครื่องอุปโภคบริโภค

2.9 ขอเป็นตัวแทนจำหน่ายเครื่องอุปโภคบริโภค

2.10 ขอสิทธิพิเศษในกิจการขนส่งให้ลดค่าโดยสารและค่าขนส่งตามที่เห็นสมควร

2.11 ขอให้สถานพยาบาลต่าง ๆ ลดค่ารักษาพยาบาล ค่ายา และค่าบริการต่าง ๆ

3. จัดให้มีการบำเพ็ญกุศลทางศาสนาในวาระอันเป็นที่ระลึกของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่นับถือศาสนาต่างๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

4. ร่วมเป็นเจ้าภาพบำเพ็ญกุศลทางศาสนา แก่ผู้ถึงแก่ความตายในสงครามหรือในการรบหรือป้องกันหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักรไม่ว่าภายในหรือภายนอกราชอาณาจักร หรือในการปราบปรามการจลาจล ตามที่กระทรวงกลาโหมหรือสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดคราวละไม่เกิน 15,000 บาท ปัจจุบันมีทหารผ่านศึก ครอบครัวทหารผ่านศึก และทหารนอกประจำการ ที่องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ให้การสงเคราะห์อยู่จำนวนประมาณทั้งสิ้น 3,000,000 คน การที่ทหารผ่านศึก จะได้สิทธิสวัสดิการจากองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่องค์การฯ สามารถให้การสงเคราะห์ได้เนื่องจากอยู่ภายใต้งบประมาณที่มีอย่างจำกัด และเมื่อมองถึงสิทธิสวัสดิการที่ทหารผ่านศึกในประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน มีการให้การสงเคราะห์และได้รับสิทธิสวัสดิการที่แตกต่างกัน

สิทธิสวัสดิการทหารผ่านศึกในภูมิภาคอาเซียน

1. สหพันธ์ทหารผ่านศึกแห่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์⁶ นิยามของทหารผ่านศึกผู้ที่ปฏิบัติภารกิจของหน่วยทหารภาคพื้นดิน พื้นน้ำ และทางอากาศ ในห้วงการต่อต้านการปฏิวัติในช่วงสงครามกลางเมืองสเปน และสงครามโลก ครั้งที่ 2 รวมถึงชาวฟิลิปปินส์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในกองทัพฝ่ายพันธมิตรแห่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ผู้ที่เป็นสมาชิกของกองกำลังรบนอกประเทศแห่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ที่ส่งทหารเข้าร่วมปฏิบัติการรบในสงครามเกาหลี และในสงครามเวียดนาม ทหารพิการทุพพลภาพจากการสู้รบ หรือได้รับบาดเจ็บในห้วงระหว่างปฏิบัติหน้าที่ ภริยาผู้รอดชีวิตจากสงครามโลก ครั้งที่ 2 และสงครามเกาหลี รวมถึง ทหารผ่านศึกสงครามเวียดนาม สิทธิประโยชน์ที่จะได้รับทหารผ่านศึกกรณีสงครามโลก ครั้งที่ 2 ได้รับเงินบำนาญทหารผ่านศึกผู้สูงอายุ 5,000 เปโซฟิลิปปินส์ หรือประมาณ 3,750.- บาท เมื่ออายุ 70 ปี ขึ้นไป จะได้รับค่าครองชีพผู้พิการ 1,750 เปโซฟิลิปปินส์ หรือประมาณ 1,320.- บาท กรณีทหารผ่านศึกเสียชีวิต ภริยาจะได้รับเงินบำนาญทหารผ่านศึกผู้สูงอายุ จำนวน 5,000 เปโซฟิลิปปินส์ หรือประมาณ 3,750.- บาท ทหารผ่านศึกนอกราชการได้รับเงินบำนาญทหารผ่านศึก

ผู้สูงอายุ 5,000 เปโซฟิลิปปินส์ หรือประมาณ 3,750.- บาท เมื่ออายุ 65 ปี ขึ้นไป ทั้งนี้กรณีทหารผ่านศึกเสียชีวิต ภริยาจะได้รับเงินบำนาญดังกล่าวแทน

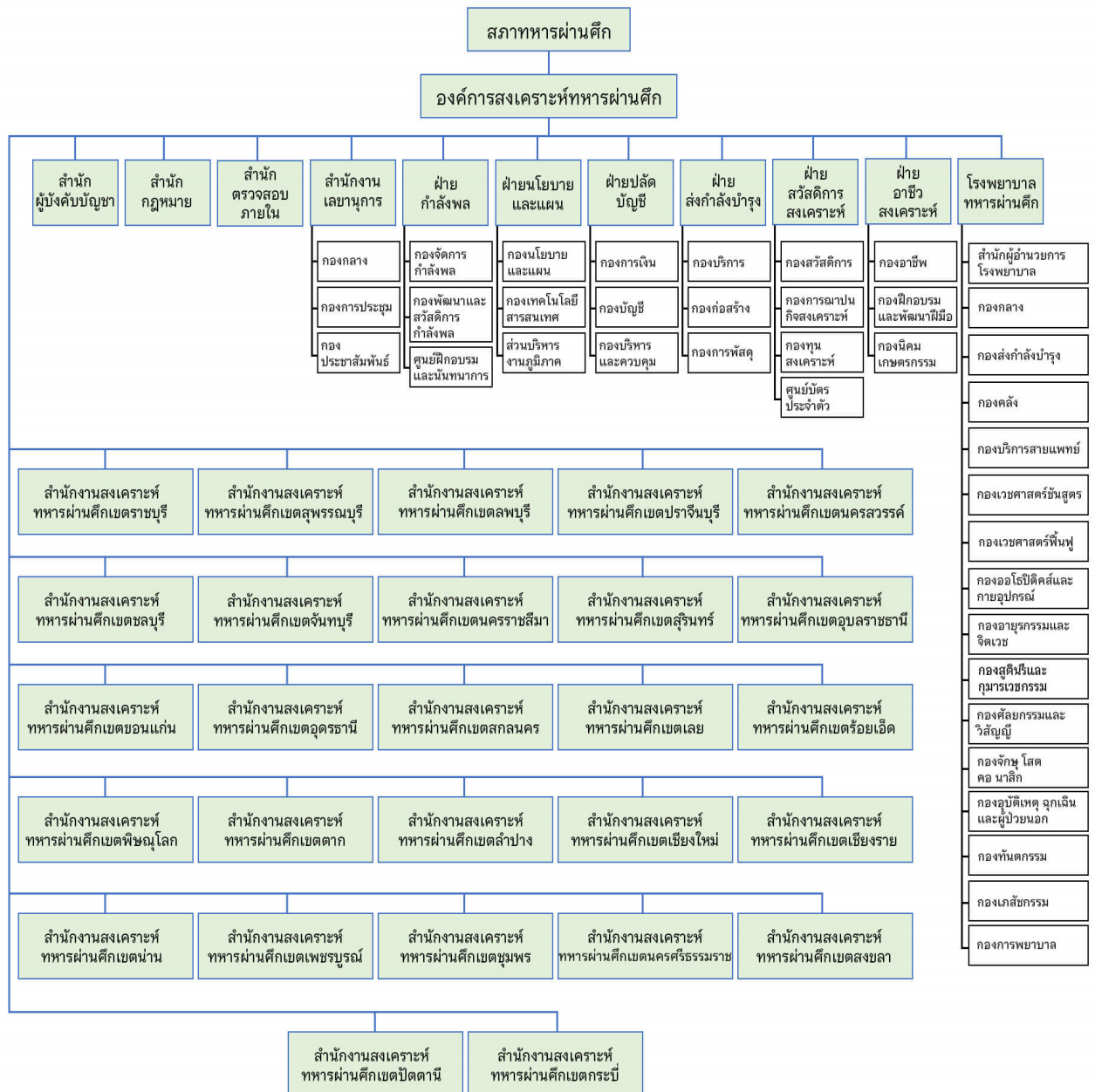
2. สมาคมทหารผ่านศึกแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม⁷ การให้การสงเคราะห์แก่ทหารผ่านศึก สมาคมฯ ร่วมกับสมาคมธุรกิจเพื่อทหารผ่านศึกเวียดนาม ส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือทหารผ่านศึกใน 52 จังหวัดในการประกอบธุรกิจการกู้ยืมเงินโดยไม่คิดดอกเบี้ย หรือคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำ การจัดหาวัสดุหรืออุปกรณ์ทางการเกษตรให้แก่สมาชิกทหารผ่านศึกของสมาคมฯ เป็นต้น โดยทหารผ่านศึกจะให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่และขจัดปัญหาความยากจน มีภารกิจในการชดเชยขึ้นส่วนกระดิกทหารเวียดนามที่เสียชีวิตระหว่างสงคราม และนำอัฐิของทหารเหล่านั้นส่งให้แก่ครอบครัวเพื่อดำเนินการตามพิธีทางศาสนาต่อไป ให้คำปรึกษาด้านกฎหมายแก่ทหารผ่านศึก ให้ความช่วยเหลือทหารผ่านศึกในการประกอบธุรกิจ เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เมื่อมองถึงสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ ของประเทศไทย และประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งมีสวัสดิการที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ อย่าง ดังนั้นการจะให้ทหารผ่านศึกได้รับสิทธิและสวัสดิการต่างๆ ตลอดจนส่งเสริมเกียรติให้ทหารเหล่านั้นจึงต้องได้รับความร่วมมือ ร่วมใจ จากทุกภาคส่วน เรื่องของทหารเป็นเรื่องของพวกเราทุกคน อย่างไรก็ตาม แม้สังคมไทยจะตระหนักถึงคุณูปการของทหารผ่านศึก แต่ในความเป็นจริง การส่งเสริมสิทธิและเกียรติของพวกเขา ยังคงเผชิญกับความท้าทายและอุปสรรคมากมาย ปัญหาด้านสวัสดิการที่ไม่ทั่วถึง ความเข้าใจผิดและการตีตราจากสังคม กฎหมายและนโยบายที่ไม่เอื้ออำนวย รวมถึงข้อจำกัดในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของทหารผ่านศึกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

โครงสร้างองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก เรียกโดยย่อว่า “อผศ.” จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๔๙๑ และปรับปรุงโดยพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๕๑๐ มีฐานะเป็นองค์การของรัฐเพื่อการกุศล และเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ได้รับเงินอุดหนุนของกระทรวงกลาโหม

มีโครงสร้างการบริหารขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ให้มีสภาพทหารผ่านศึกโดยมี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นนายกสภาพทหารผ่านศึกโดยตำแหน่ง การบริหารงาน ของ “อผศ.” มีการแบ่งส่วนงานออกเป็น 2 ส่วน ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค

โครงสร้างองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

กฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. 2510⁸ มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ “ทหารผ่านศึก” หมายความว่า (1) ทหารหรือบุคคลซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ในราชการทหาร หรือบุคคลซึ่งทำหน้าที่ทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดและได้กระทำหน้าที่นั้นในการสงครามหรือในการรบไม่ว่าภายในหรือภายนอกราชอาณาจักร หรือในการปราบปรามการจลาจล (2) ทหารหรือบุคคลซึ่งทำการป้องกันหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักรไม่ว่าภายในหรือภายนอกราชอาณาจักรตามที่กระทรวงกลาโหม หรือสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด “ทหารผ่านศึกประจำการ” หมายความว่า ทหารผ่านศึกที่กำลังรับราชการทหารหรือราชการประจำในกระทรวง ทบวง กรม เว้นแต่ผู้ที่เป็นข้าราชการเมือง ข้าราชการวิสามัญ หรือลูกจ้าง “ทหารผ่านศึคนอกประจำการ” หมายความว่า ทหารผ่านศึกที่ไม่ใช่ทหารผ่านศึกประจำการ “ครอบครัวทหารผ่านศึก” หมายความว่า บิดามารดา สามัญญา และบุตรของทหารผ่านศึก “ทหารนอกประจำการ” หมายความว่ารา ทหารกองหนุนประเภทที่ 1 หรือผู้ที่พ้นราชการทหารประเภทที่ 1 รวมทั้งนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวนนอกประจำการซึ่งมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดบำเหน็จหรือบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็้นทหารผ่านศึกหรือไม่ มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

2. ข้อบังคับสภาพทหารผ่านศึกว่าด้วยการสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ครอบครัวทหารผ่านศึก และทหารนอกประจำการ พ.ศ. 2522⁹ หมวด 1 ผู้มีสิทธิได้รับการสงเคราะห์ หมวด 2 บัตรประจำตัว หมวด 3 หลักเกณฑ์และวิธีการสงเคราะห์ แบ่งเป็น ส่วนที่ 1 การเกษตร ส่วนที่ 2 การอาชีพ ส่วนที่ 3 การสวัสดิการและการศึกษา ประเภทที่ 1 การสวัสดิการ ประเภทที่ 2 การศึกษา ประเภทที่ 3 การศึกษาระดับปริญญาโท ในประเทศ ส่วนที่ 4 การรักษาพยาบาล ส่วนที่ 5 การให้สินเชื้ ส่วนที่ 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมสิทธิและเกียรติ ข้อ 26 การสงเคราะห์ด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติ ได้แก่การดำเนินการให้ได้รับสิทธิและเกียรติจากทางราชการ รัฐวิสาหกิจและสังคม... ฯลฯ

3. ระเบียบองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกว่าด้วยการสงเคราะห์¹⁰ พ.ศ. 2532 ได้ยกเลิกฉบับเดิมตั้งแต่ พ.ศ. 2522-2528 และประกาศใช้ตั้งแต่ มกราคม 2532 โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. 2510 และข้อบังคับสภาพทหารผ่านศึก พ.ศ. 2522 กำหนดกรอบการสงเคราะห์หลักสำหรับทหารผ่านศึกและครอบครัวอย่างครบวงจร ได้แก่ การสงเคราะห์ด้านการฝึกอาชีพ โดยจ่ายค่าอาหาร เสื้อผ้า และเครื่องอุปโภคบริโภค ระหว่างฝึก พร้อมสิทธิขอต่อระยะฝึกได้ตามความจำเป็น การสงเคราะห์ด้านการศึกษา วิชาชีพระยะสั้น ชดเชยค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียม และค่าอุปกรณ์ตามใบเสร็จ และการสงเคราะห์ด้านการศึกษาจนจบปริญญาตรีทั้งในและต่างประเทศ โดยเหมาจ่ายหรือเบิกตามใบเสร็จ พร้อมกำหนดอัตราเหมาจ่ายค่าเครื่องแต่งกายและค่าอาหารนักเรียน ประจำ-ไป-กลับตามระดับชั้น การสงเคราะห์กรณีประสบภัยพิบัติช่วยเหลือพืชผล สัตว์เลี้ยง อาคาร และเครื่องมือประกอบอาชีพ การสงเคราะห์ผู้พิการ-ทุพพลภาพ ทั้งเงิน เบี้ยยังชีพรายเดือน เงินช่วยเหลือรายเดือน และค่าที่อยู่อาศัยในสถานสงเคราะห์ การสงเคราะห์ครอบครัวทหารผ่านศึกผู้เสียชีวิต โดยจ่ายเงินช่วยเหลือตามลำดับคู่สมรส บุตร บิดา-มารดา พร้อมหลักเกณฑ์การพิพาทผู้มีสิทธิ การสงเคราะห์ค่าจัดการศพและเงิน ช่วยค่าครองชีพเพื่อผดุงเกียรติแก่ผู้ได้รับเหรียญกล้าหาญ-เหรียญดุษฎีมาลา และการงดจ่ายหากกระทำผิดร้ายแรง การขอรับการรักษาพยาบาลทั้งในโรงพยาบาลรัฐ-เอกชน กรณีจำเป็น เบิกอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ช่วยผ่อนคลายสภาพพิการ การกู้ยืมเพื่อซ่อม ต่อเติม หรือปลูกสร้างบ้าน และไถ่ถอนจำนองบ้านพัก โดยมีหลักทรัพย์ค้ำประกันและแบบแปลนประกอบคำร้อง นอกจากนี้ ยังเปิดช่องให้ขอรับความร่วมมือจากภาคเอกชน หรือรัฐวิสาหกิจตามแบบคำร้อง อผศ. เพื่อสิทธิพิเศษเพิ่มเติม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชน (Human Rights Concept) สิทธิมนุษยชน คือ สิทธิ เสรีภาพ ที่จำเป็นขั้นพื้นฐานที่คนทุก คนพึงได้รับอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม ในฐานะที่เกิดมา เป็นมนุษย์แนวคิดนี้เน้นความสำคัญของการเคารพและปกป้องสิทธิ ขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความเท่าเทียมกัน ปัญญา เชี่ยวชาญ รูปแบบการจัดสวัสดิการทหารผ่านศึก 2563¹¹

1.1. การรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน แนวคิดสิทธิมนุษยชนยืนยันว่าทุกคนรวมถึงทหารผ่านศึก มีสิทธิขั้นพื้นฐานที่ไม่อาจถูกกลืนได้ เช่น สิทธิในการมีชีวิตเสรีภาพ และความมั่นคงของบุคคล จึงใช้หลักการนี้เป็นพื้นฐานในการส่งเสริมสิทธิของทหารผ่านศึก

1.2 การไม่เลือกปฏิบัติหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชนคือการห้ามเลือกปฏิบัติ ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาการเลือกปฏิบัติที่ทหารผ่านศึกอาจเผชิญในด้านการจ้างงาน การเข้าถึงบริการสุขภาพ หรือการมีส่วนร่วม ในสังคมจากรายงานการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศไทย

1.3 สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม แนวคิดสิทธิมนุษยชนครอบคลุมถึงสิทธิในการทำงาน การมีมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอ และการเข้าถึงการศึกษาและบริการสุขภาพ ซึ่งล้วนเป็นประเด็นสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตของทหารผ่านศึก ไทยรัฐออนไลน์. ทหารผ่านศึกความเสียสละที่ถูกลืม 2567¹²

2. แนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Quality of Life Development)

แนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบคลุมถึงความเป็นอยู่ที่ดีของของทหารผ่านศึก การพัฒนาคุณภาพชีวิตไม่ได้หมายถึงเพียงแค่การมีสุขภาพที่ดี หรือความมั่นคงทางการเงินเท่านั้น แต่ยังรวมถึงมิติทางสังคม และการได้รับการยอมรับในสังคมด้วย ญัฐพิมล ชารานารถ. แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเครือข่ายทหารผ่านศึกเพื่อความยั่งยืน.2565 ¹³

2.1 มิติทางกายภาพและสุขภาพ ทหารผ่านศึกอาจมีความต้องการพิเศษทางด้านสุขภาพ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ การส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงบริการสุขภาพที่มีคุณภาพจึงเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.2 มิติทางเศรษฐกิจ การส่งเสริมโอกาสในการทำงานและความมั่นคงทางการเงินสำหรับทหารผ่านศึกเป็นอีกประเด็นสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิต

2.3 มิติทางสังคม การได้รับการยอมรับและเคารพในสังคม รวมถึงการมีเครือข่ายทางสังคมที่เข้มแข็ง เป็นส่วนสำคัญของคุณภาพชีวิตที่ดี

2.4 มิติด้านสิทธิและเกียรติ การรับรองและคุ้มครองสิทธิของทหารผ่านศึก รวมถึงการให้เกียรติและการยอมรับในคุณูปการที่พวกเขามีต่อประเทศ เป็นส่วนสำคัญ ในการสร้างความรู้สึกมีคุณค่าและความภาคภูมิใจ

3. แนวคิดการเสริมพลังอำนาจ (Empowerment) แนวคิดนี้เน้นการ สร้างความเข้มแข็งและความสามารถให้กับบุคคลหรือกลุ่มคน เพื่อให้สามารถจัดการชีวิต ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและพึ่งพาตนเองได้ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา ด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติให้กับทหารผ่านศึกเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต เนื่องจาก แนวคิดนี้มุ่งเน้นการเพิ่มความสามารถการตัดสินใจการดำเนินการและใช้ชีวิต ของตนเอง พินทุสร โพธิ์อุไร. แนวคิดว่าด้วยการเสริมพลังชุมชนเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ 2565¹⁴ ดังนี้

3.1. การตระหนักรู้ถึงสิทธิ ช่วยให้ทหารผ่านศึกเข้าใจสิทธิของตนเอง และสามารถเรียกร้องสิทธิได้อย่างเหมาะสม

3.2. การพัฒนาทักษะ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการ ดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพหลังปลดประจำการ

3.3. การมีส่วนร่วมในสังคม กระตุ้นให้ทหารผ่านศึกมีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางสังคม

3.4. การสร้างเครือข่าย ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายระหว่าง ทหารผ่านศึกเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน

3.5. การเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและความ ภาคภูมิใจในตนเองของทหารผ่านศึก

4. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) ทฤษฎีนี้อธิบายถึงลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ ซึ่งสามารถนำมา ประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์และตอบสนองความต้องการของทหารผ่านศึกเพื่อยกระดับ คุณภาพชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ¹⁵ ดังนี้

4.1. ความต้องการทางกายภาพ (Physiological needs) ทหารผ่านศึกต้องการการดูแลด้านสุขภาพกายและจิต อาหาร ที่อยู่อาศัย และความปลอดภัยขั้นพื้นฐาน การจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย การรักษาพยาบาล และเบี้ยยังชีพที่เพียงพอ

4.2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) ทหารผ่านศึกต้องการความมั่นคงทางการเงิน การงาน และสวัสดิการสังคม การจัดโครงการฝึกอาชีพ การประกันรายได้ และการคุ้มครองทางสังคม

4.3. ความต้องการความรักและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Love and belonging needs) ทหารผ่านศึกต้องการการยอมรับจากสังคม ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน การจัดกิจกรรมสังคม การสร้างเครือข่ายทหารผ่านศึก และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน

4.4. ความต้องการการยอมรับนับถือ (Esteem needs) ทหารผ่านศึกต้องการการยกย่อง เชิดชูเกียรติและศักดิ์ศรี การจัดพิธีเชิดชูเกียรติ การมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และการสร้างการรับรู้ในสังคมถึงคุณูปการของทหารผ่านศึก

4.5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization needs) ทหารผ่านศึกต้องการโอกาสในการพัฒนาตนเอง และการใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ การส่งเสริมการศึกษาต่อ การฝึกอบรมทักษะใหม่ และการสนับสนุนให้ทำประโยชน์แก่สังคม

5. ทฤษฎีความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice Theory)¹⁶ ทฤษฎีนี้เน้นความสำคัญของการกระจายทรัพยากรและโอกาสอย่างเป็นธรรมในสังคม ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์และส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึก บุชิตา สังข์แก้ว, ปุริม แสงแก้ว, ฐิติมา อินทร์กิน. การสร้างความยุติธรรมทางสังคม. 2562

5.1. การกระจายทรัพยากรอย่างเป็นธรรม วิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรสำหรับสวัสดิการทหารผ่านศึก ส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพ การศึกษา และโอกาสทางเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียม พัฒนานโยบายที่ตอบสนองความต้องการเฉพาะของทหารผ่านศึกแต่ละกลุ่ม เช่น ผู้พิการจากการรบ

5.2 การรับรองสิทธิและเสรีภาพ ตรวจสอบและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของทหารผ่านศึก สร้างกลไกการร้องเรียนและเยียวยาเมื่อสิทธิถูกละเมิด ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับนโยบายทหารผ่านศึก

5.3. การลดความเหลื่อมล้ำ วิเคราะห์และแก้ไขปัญหาค่าความเหลื่อมล้ำระหว่างทหารผ่านศึกกับประชาชนทั่วไป พัฒนาโครงการที่ช่วยลดช่องว่างทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น การฝึกอาชีพ การให้สินเชื่อพิเศษ

5.4. การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สร้างความตระหนักในสังคมเกี่ยวกับคุณูปการของทหารผ่านศึก ส่งเสริมการปฏิบัติต่อทหารผ่านศึกด้วยความเคารพและให้เกียรติ พัฒนาศักยภาพที่คำนึงถึงศักดิ์ศรีและความต้องการเฉพาะของทหารผ่านศึก

5.5. การสร้างโอกาสที่เท่าเทียม พัฒนาโครงการที่ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและการทำงานสำหรับทหารผ่านศึก สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการจ้างงานทหารผ่านศึก

6. ทฤษฎีบทบาททางสังคม (Social Role Theory) เป็นทฤษฎีที่อธิบายว่าพฤติกรรมของบุคคลได้รับอิทธิพลจากบทบาททางสังคมที่บุคคลนั้นดำรงอยู่ บทบาททางสังคมเหล่านี้มาพร้อมกับความคาดหวังและบรรทัดฐานที่สังคมกำหนดไว้ เมื่อนำทฤษฎีนี้มาประยุกต์ใช้กับการศึกษาเรื่องทหารผ่านศึก เราจะพบว่าทหารผ่านศึกมีบทบาททางสังคมที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งมาพร้อมกับความคาดหวังและเกียรติยศ ทหารผ่านศึกมีบทบาทที่สำคัญในการปกป้องประเทศชาติและสังคม สังคมจึงมีการสร้างความคาดหวังและให้เกียรติแก่ทหารผ่านศึก ความคาดหวังของสังคม สังคมคาดหวังว่าทหารผ่านศึกจะมีคุณสมบัติบางอย่าง เช่น ความกล้าหาญ ความเสียสละ และความจงรักภักดีต่อชาติ เมื่อทหารผ่านศึกปลดประจำการ ไทยรัฐออนไลน์. สังคมไทยเปลี่ยนไป. 2566¹⁷

7. ทฤษฎีการเสริมพลังปัจเจก (Empowerment Theory) เน้นกระบวนการสร้างความรู้ สิทธิ และทักษะให้บุคคลควบคุมชีวิตตนเองได้ การส่งเสริมจึงไม่ใช่แค่ “ให้” แต่ต้อง “เสริม” ให้ทหารผ่านศึกมีเสียง มีส่วนร่วมในนโยบาย และพัฒนาศักยภาพในการตัดสินใจเรื่องชีวิตตน

8. ทฤษฎีระบบสวัสดิการแบบยั่งยืน (Sustainable Welfare State Theory)

มองว่าการสงเคราะห์ต้องผสมผสานระหว่างรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเพื่อให้เกิด “ความยั่งยืน” ทั้งด้านงบประมาณ บริการ และเครือข่ายช่วยเหลือ ไม่พึ่งพิงภาครัฐเพียงฝ่ายเดียว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ณัฐพัชร วัชรโชคนกรณ. การเข้าถึงและใช้ประโยชน์บริการฟื้นฟูสมรรถภาพทหารผ่านศึกพิการ. (2560)¹⁸ ได้กล่าวว่า การเข้าถึงและใช้ประโยชน์บริการฟื้นฟูสมรรถภาพทหารผ่านศึก ทหารผ่านศึกพิการมีการรับรู้สิทธิและเข้าถึงบริการฟื้นฟูทั้ง 4 ด้าน (กายภาพบำบัด, อาชีวะ, การศึกษา, สังคม) ในระดับปานกลาง และใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่ ควรมีการร่วมกับเครือข่ายคนพิการทั้งภาครัฐ-เอกชน พัฒนานโยบายลดความเหลื่อมล้ำ ปรับเงื่อนไขสิทธิให้กระชับ เข้าใจง่าย และส่งเสริมให้บริการฟื้นฟูเป็นไปบนหลัก “การยอมรับอย่างมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์” เพื่อให้ทหารผ่านศึกพิการเข้าถึงสิทธิได้อย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2. บทความวิชาการของ Collier TN. Honor¹⁹ กฎหมายมักมองสวัสดิการทหารผ่านศึกเป็น “เงินอุดหนุน” (gratuities) เต็มใจให้เพียงชั่วคราวครั้งชั่วคราว แต่จริงๆ แล้วผู้นำและนิติบัญญัติต้องการสวัสดิการเหล่านี้

สวัสดิการและการสงเคราะห์ ความล่าช้าและไม่ทั่วถึง ระบบการให้ความช่วยเหลือไม่เพียงพอ “ตอบแทน” แต่เพื่อ “ส่งเสริม” การรับใช้ชาติ และถือเป็น “หน้าที่ของชาติ” ในการดูแลผู้สละชีพเพื่อบ้านเมือง SSRN ผู้เขียนเรียกร้องให้ทบทวนหลักการพื้นฐานนี้ เพื่อฟื้นฟู “สิทธิที่ชัดเจน” และ “ศักดิ์ศรี” ให้แก่ทหารผ่านศึก ตลอดจนปรับปรุงกระบวนการพิจารณาและดำเนินการสิทธิให้โปร่งใสและเป็นธรรมยิ่งขึ้น

3. สุวิทย์ กริ่งสันเทียะ. แนวทางการพัฒนาความร่วมมือในการสงเคราะห์ทหารผ่านศึกสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง (2564)²⁰ พบว่า การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกยังทำได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากปัจจัยหลายประการ เช่น ปัญหาการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และข้อจำกัดด้านงบประมาณปัญหาด้านและสวัสดิการ

แก่ทหารผ่านศึกอาจมีความล่าช้าและไม่ครอบคลุมถึงความต้องการที่แท้จริงของทหารผ่านศึกแต่ละราย ทำให้ทหารผ่านศึกบางส่วนไม่ได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสม

4. ปัญหา เชี่ยวชาญ (2563) งานวิจัยเรื่อง "รูปแบบการจัดสวัสดิการทหารผ่านศึกขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์ในเขตพื้นที่ภาคเหนือ" ความหลากหลายของปัญหา ทหารผ่านศึกแต่ละคนมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน บางรายอาจมีปัญหาด้านสุขภาพ บางรายอาจมีปัญหาด้านการเงิน หรือบางรายอาจมีปัญหาด้านการปรับตัวเข้ากับสังคม การให้บริการที่เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละบุคคลจึงเป็นสิ่งสำคัญ พบว่า ทหารผ่านศึกมีความต้องการที่หลากหลาย และการให้บริการที่ตอบสนองความต้องการเหล่านั้นยังไม่ครอบคลุม

บทที่ 3

บทวิเคราะห์

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นต่าง ๆ ตามที่กำหนดในวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีลำดับหัวข้อหลักในการนำเสนอ ได้แก่ เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในเรื่องการส่งเสริมสิทธิและเกียรติให้กับทหารผ่านศึกในปัจจุบัน เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมสิทธิและเกียรติให้กับทหารผ่านศึก และเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติในการยกระดับคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึกทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว เราจะใช้เครื่องมือวิเคราะห์และการจัดการที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ได้แก่ SWOT Analysis, McKinsey 7S Framework, PESTEL Analysis และ TOWS MASTRIX เครื่องมือเหล่านี้จะช่วยให้เราสามารถมองภาพรวมของสถานการณ์ได้อย่างรอบด้าน ทั้งในมิติของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร รวมถึงบริบททางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี ที่ส่งผลต่อการส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึก รวมถึงการสัมภาษณ์ และทำแบบสอบถามทหารผ่านศึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลในการส่งเสริมสิทธิและเกียรติทหารผ่านศึก

ทหารผ่านศึก คือผู้ที่ได้อุทิศตนปกป้องประเทศชาติและประชาชนให้พ้นจากภัยอันตราย พวกเขาเหล่านี้ได้เสียสละทั้งร่างกาย แรงใจ และแม้กระทั่งชีวิต เพื่อรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงและอธิปไตยของชาติไทย การส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึกจึงเป็นหน้าที่สำคัญของรัฐและสังคม เพื่อให้พวกเขามีคุณภาพชีวิตที่ดี และได้รับการยกย่องอย่างสมเกียรติ อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน การส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึกยังคงประสบกับปัญหาและอุปสรรคมากมาย ทั้งในด้านสวัสดิการ การยอมรับในสังคม กฎหมายและนโยบาย รวมถึงการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ประเด็นเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของทหารผ่านศึก ทำให้

พวกเขาไม่ได้รับการดูแลและสนับสนุนอย่างเหมาะสม ซึ่งมีการวิเคราะห์ไว้ในงานวิจัยหลายชิ้น ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ปัญหาด้านสวัสดิการและการสงเคราะห์ ความล่าช้าและไม่ทั่วถึง ระบบการให้ความช่วยเหลือและสวัสดิการแก่ทหารผ่านศึกอาจมีความล่าช้าและไม่ครอบคลุมถึงความต้องการที่แท้จริงของทหารผ่านศึกแต่ละราย ทำให้ทหารผ่านศึกบางส่วนไม่ได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสม อ้างอิงจากงานวิจัยเรื่อง "แนวทางการพัฒนาความร่วมมือในการสงเคราะห์ทหารผ่านศึกสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง" พบว่า การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกยังทำได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากปัจจัยหลายประการ เช่น ปัญหาการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และข้อจำกัดด้านงบประมาณ²⁰

2. ความหลากหลายของปัญหา ทหารผ่านศึกแต่ละคนมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน บางรายอาจมีปัญหาด้านสุขภาพ บางรายอาจมีปัญหาด้านการเงิน หรือ บางรายอาจมีปัญหาด้านการปรับตัวเข้ากับสังคม การให้บริการที่เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละบุคคลจึงเป็นสิ่งสำคัญ อ้างอิงจากงานวิจัยเรื่อง "รูปแบบการจัดสวัสดิการทหารผ่านศึกขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์ในเขตพื้นที่ภาคเหนือ" พบว่า ทหารผ่านศึกมีความต้องการที่หลากหลาย และการให้บริการที่ตอบสนองความต้องการเหล่านั้นยังไม่ครอบคลุม¹¹

3. ปัญหาด้านการยอมรับในสังคม ความเข้าใจผิดและความไม่เข้าใจ สังคมอาจมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับบทบาทและคุณค่าของทหารผ่านศึก ทำให้ทหารผ่านศึกบางส่วนรู้สึกว่าจะไม่ได้รับการยอมรับและไม่เห็นคุณค่าในสังคม จากบทความเรื่อง "ทหารผ่านศึก ความเสียสละที่ถูกลืม" สะท้อนให้เห็นว่า สังคมไทยอาจยังไม่ให้ความสำคัญกับทหารผ่านศึกเท่าที่ควร²¹

4. การตีตราและความยากลำบากในการปรับตัว ทหารผ่านศึกบางรายอาจต้องเผชิญกับการตีตราจากสังคม เช่น การมองว่าพวกเขาเป็นอันตรายหรือมีปัญหาทางจิตเวช ทำให้พวกเขามีความยากลำบากในการปรับตัวเข้ากับสังคมและการหางานทำ อ้างอิงจากงานวิจัยเรื่อง "แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเครือข่ายทหารผ่านศึกเพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน" พบว่า ทหารผ่านศึกหลายรายประสบปัญหาในการปรับตัว

เข้ากับชีวิตหลังการเป็นทหาร และต้องการความช่วยเหลือในการฟื้นฟูสภาพจิตใจและการทำงานทำ¹³

5. ปัญหาด้านกฎหมายและนโยบาย กฎหมายและนโยบายที่ไม่เอื้ออำนวย กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึกอาจยังไม่เอื้ออำนวยหรือไม่ทันต่อสถานการณ์ ทำให้ทหารผ่านศึกไม่ได้รับการคุ้มครองและสนับสนุนอย่างเหมาะสม การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่จริงจัง การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทหารผ่านศึกอาจไม่จริงจัง ทำให้ทหารผ่านศึกไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับ วรเจตน์ ภาศิริรัตน์ หลักการพื้นฐานของสิทธิ. (2561)²²

6. ปัญหาด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ การสื่อสารที่ไม่ชัดเจน การสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและสิทธิประโยชน์ของทหารผ่านศึกอาจไม่ชัดเจน ทำให้ทหารผ่านศึกไม่ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน การประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง อาจทำให้สังคมยังไม่เข้าใจความสำคัญของทหารผ่านศึก สิทธิพงศ์ บุญผดุง. การพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารผ่านศึก.(2564)²³

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งเสริมสิทธิและเกียรติทหารผ่านศึก

การส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึกนั้นมีปัจจัยหลายประการ ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้เราเข้าใจถึงการส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึกได้อย่างรอบด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านนโยบายและกฎหมาย

ความชัดเจนและครอบคลุมของกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและสวัสดิการของทหารผ่านศึกต้องมีความชัดเจน ครอบคลุม และทันสมัย เพื่อให้การสนับสนุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นพระราชบัญญัติสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. 2510 เป็นกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและสวัสดิการของทหารผ่านศึก แต่ในปัจจุบันอาจมีบางส่วนที่ล้าสมัยและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จากงานวิจัยเรื่อง "แนวทางการพัฒนาความร่วมมือในการสงเคราะห์ทหารผ่านศึกสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง" พบว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์ทหารผ่านศึกยังมีข้อจำกัด ทำให้การช่วยเหลือไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร นโยบายที่สอดคล้องและต่อเนื่อง ภาคนโยบายของ

รัฐบาล ต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึกอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกันในทุกยุคสมัย เพื่อให้การสนับสนุน เป็นไปอย่างยั่งยืน ควรกำหนดให้มี คณะกรรมการที่ดูแลเรื่องทหารผ่านศึกโดยเฉพาะ และมีงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

2. ปัจจัยด้านงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ การสนับสนุน ทหารผ่านศึกต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ทั้งในด้านสวัสดิการ การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสมรรถภาพ และการสงเคราะห์ การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอจึงเป็นสิ่งสำคัญ งบประมาณที่ใช้ในการดูแลรักษาพยาบาลทหารผ่านศึก การจัดสรรเบี้ยยังชีพ และการสนับสนุนโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทหารผ่านศึก จากรายงานงบประมาณประจำปี ของกระทรวงกลาโหม พบว่า งบประมาณที่จัดสรรให้กับองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก อาจยังไม่เพียงพอต่อความต้องการที่แท้จริง

3. ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ การประสานงานระหว่างหน่วยงาน การส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึก ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน การประสานงานที่ราบรื่นจึงเป็นสิ่งสำคัญ การประสานงานระหว่าง กระทรวงกลาโหม องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก โรงพยาบาลทหารผ่านศึก และ หน่วยงานจัดหางาน จากงานวิจัยเรื่อง "รูปแบบการจัดสวัสดิการทหารผ่านศึกของ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์ในเขตพื้นที่ภาคเหนือ" พบว่า การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์ทหารผ่านศึกยังไม่ราบรื่น เท่าที่ควร การมีส่วนร่วมของทหารผ่านศึก การกำหนดนโยบายและมาตรการที่เกี่ยวข้อง กับทหารผ่านศึก ควรมีการเปิดโอกาสให้ทหารผ่านศึกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และเสนอแนะ เพื่อให้การสนับสนุนตรงกับความต้องการของพวกเขาอย่างแท้จริง การจัดตั้งเวทีให้ทหารผ่านศึกได้แสดงความคิดเห็น การสำรวจความต้องการของทหารผ่านศึก และการมีตัวแทนทหารผ่านศึกในคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง การประเมินผลและการปรับปรุงการดำเนินงานด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึก ควรมี การประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการ ดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น การประเมินผลโครงการต่างๆ การสำรวจความพึงพอใจของ ทหารผ่านศึก และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงนโยบายและมาตรการ

4. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม ความเข้าใจและความตระหนักของสังคม สังคมต้องมีความเข้าใจและความตระหนักถึงคุณค่าและความเสียสละของทหารผ่านศึก เพื่อให้พวกเขาารู้สึกว่าได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่าในสังคม การจัดกิจกรรมรำลึกถึงคุณูปการของทหารผ่านศึก การเผยแพร่เรื่องราวของทหารผ่านศึก และการส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทยจากบทความเรื่อง "ทหารผ่านศึก ความเสียสละที่ถูกลืม" สะท้อนให้เห็นว่า สังคมไทยอาจยังไม่ให้ความสำคัญกับทหารผ่านศึกเท่าที่ควร การส่งเสริมค่านิยมและจิตสำนึก การปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกในเรื่องความรักชาติ การเสียสละ และการเทิดเกียรติทหารผ่านศึก เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสังคมที่เห็นคุณค่าของผู้เสียสละเพื่อชาติ การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรักชาติในโรงเรียน การจัดกิจกรรมเทิดเกียรติทหารผ่านศึก และการเผยแพร่เรื่องราวความเสียสละของทหารผ่านศึก การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ การส่งเสริมสิทธิ และเกียรติของทหารผ่านศึก ไม่ใช่หน้าที่ของภาครัฐเท่านั้น แต่เป็นหน้าที่ของทุกคนในสังคม ทั้งภาคเอกชน องค์กรต่างๆ และประชาชนทั่วไป การสนับสนุนโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทหารผ่านศึก และการช่วยเหลือทหารผ่านศึกในทุกๆ ด้าน

5. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูล การให้บริการ และการสื่อสาร จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึก การพัฒนาระบบฐานข้อมูลทหารผ่านศึก การให้บริการข้อมูลและสิทธิประโยชน์ผ่านแอปพลิเคชัน และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสารกับทหารผ่านศึกข้อเสนอแนะจากงานวิจัยเรื่อง "แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเครือข่ายทหารผ่านศึกเพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน" ระบุว่า ควรมีการพัฒนาฐานข้อมูลทหารผ่านศึกที่ทันสมัย เพื่อให้การเข้าถึงข้อมูลและการให้บริการเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การพัฒนานวัตกรรมในการฟื้นฟูสมรรถภาพ การช่วยเหลือ และการสนับสนุนทหารผ่านศึกจะช่วยให้พวกเขามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การพัฒนาอุปกรณ์ช่วยเหลือทหารผ่านศึกพิการ การพัฒนาโปรแกรมฟื้นฟูสมรรถภาพ และการนำเทคโนโลยี VR มาใช้ในการฟื้นฟูสภาพจิตใจ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์โดยใช้ SWOT Analysis²⁴

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment Analysis) เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการระบุจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weakness) ของ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก โดยอาศัยกรอบการวิเคราะห์ปัจจัยภายในตามหลักการ 7s Model ของ McKinsey²⁵ ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1 ยุทธศาสตร์ (Strategy)

จุดแข็ง (Strengths)

1. มีกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ด้านความมั่นคง และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เป็นหลักในการกำหนดยุทธศาสตร์ระดับสูง

2. องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก (อผศ.) มีกลยุทธ์การสงเคราะห์ที่ครอบคลุมหลายด้าน ทั้งสวัสดิการ การประกอบอาชีพ การส่งเสริมสิทธิและเกียรติ ตลอดจนการรักษาพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561–2580)

3. มีหน่วยงานสำคัญ (องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก) รับผิดชอบโดยตรง

4. มีแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี ขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก (พ.ศ. 2566–2570) ซึ่งเป็นหน่วยงานสำคัญ รับผิดชอบโดยตรง รองรับยุทธศาสตร์ชาติ และมีแนวทางพัฒนาระบบสวัสดิการที่ตรงกับความต้องการของทหารผ่านศึก ซึ่งตอบสนองเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นรูปธรรม

5. มีนโยบายที่ชัดเจนในการดูแลสวัสดิการและคุณภาพชีวิตของทหารผ่านศึก

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. การกระจายยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ อาจยังขาดการบูรณาการอย่างต่อเนื่อง

2. ความต่อเนื่องของนโยบายและการสนับสนุนงบประมาณในอนาคต อาจขึ้นอยู่กับนโยบายรัฐบาลแต่ละยุค

3. ยุทธศาสตร์บางส่วนอาจยังไม่สอดคล้องกับบริบทปัญหาที่หลากหลายของทหารผ่านศึกเป็นรายบุคคล

4. จำเป็นต้องบูรณาการยุทธศาสตร์ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งรัฐ-เอกชน และองค์กรสาธารณประโยชน์ เพื่อให้เกิดพลังร่วมในการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง

5. งบประมาณและทรัพยากรในการขับเคลื่อนแผนงานอาจไม่เพียงพอต่อความต้องการที่แท้จริง ทำให้บางโครงการดำเนินการได้ไม่เต็มที่

2. โครงสร้าง (Structure)

จุดแข็ง (Strengths)

1. มีองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก (อผศ.) เป็นหน่วยงานของรัฐในลักษณะ “องค์การของรัฐเพื่อการกุศล” มีสถานะชัดเจน และได้รับการสนับสนุนเชิงโครงสร้างจากกระทรวงกลาโหมและภาครัฐ

2. ในทางปฏิบัติเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงกลาโหม, เหล่าทัพต่าง ๆ, โรงพยาบาลทหารผ่านศึก, สำนักงานนายกรัฐมนตรี (ในบางภารกิจ) ฯลฯ ซึ่งทำให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทหารผ่านศึกได้โดยตรง

3. บทบาทของกองทัพในการกำหนดนโยบายด้านความมั่นคงและการสวัสดิการสนับสนุน มีความเข้มแข็ง

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. การบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายกระทรวง ทบวง กรม อาจมีความซ้ำซ้อนและประสานงานยาก

2. โครงสร้างปัจจุบันอาจยังขาดกลไกเชื่อมประสาน (coordination mechanism) อย่างเบ็ดเสร็จระหว่างหน่วยงานในการดูแลทหารผ่านศึก ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน หรือขาดความต่อเนื่องในการให้บริการ

3. โครงสร้างในระดับท้องถิ่นหรือภูมิภาค อาจยังไม่ชัดเจน ทำให้ขาดประสิทธิภาพด้าน “การเข้าถึง” และ “ให้บริการ”

4. มีหน่วยสาขาย่อยขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก สำนักงานในระดับภูมิภาค สำนักงานจังหวัด หรือเครือข่ายนิคมเกษตรกรรม สำหรับทหารผ่านศึก แต่ละแห่งอาจมีข้อจำกัดด้านบุคลากรและทรัพยากร งบประมาณในการดำเนินกิจกรรม ต่าง ๆ

3. ระบบ (Systems)

จุดแข็ง (Strengths)

1. มีพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. 2491 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2510) ซึ่งเป็นโครงสร้างกฎหมายหลัก
2. ระบบสวัสดิการและการสงเคราะห์ทหารผ่านศึกมีระบบพื้นฐานที่ชัดเจน (เช่น สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล การศึกษา)
3. มีการบันทึกข้อมูลสมาชิกทหารผ่านศึก และข้อมูลด้านสุขภาพหรือด้านสวัสดิการเป็นระบบ ทำให้ติดตามได้ง่ายในภาพรวม

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. กระบวนการทำงานบางอย่างขาดการเชื่อมโยงด้วยระบบดิจิทัล/เทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้ประสิทธิภาพลดลง และการให้บริการอาจล่าช้า
2. การบูรณาการฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานในองค์การหรือระหว่างองค์การกับหน่วยงานรัฐอื่น ๆ อาจยังไม่สมบูรณ์ ทำให้การประเมินหรือวางแผนเชิงนโยบายยากขึ้น
3. การใช้เทคโนโลยีในการเชื่อมโยงข้อมูลทางการแพทย์ สวัสดิการ เบี้ยยังชีพ อาจยังไม่สมบูรณ์ รวมถึงกระบวนการติดตามผลและประเมินการให้ความช่วยเหลือ
4. ระบบฐานข้อมูลกลาง (Database) ของทหารผ่านศึกอาจยังไม่ทันสมัย ไม่เป็นระบบเดียวกัน ทำให้การคัดกรองและให้ความช่วยเหลือตรงตามความต้องการได้ยาก
5. บางกระบวนการอาจต้องใช้เอกสารและขั้นตอนที่ซับซ้อน ทำให้การอนุมัติ หรือการให้ความช่วยเหลือล่าช้า

4. ค่านิยมร่วม (Shared Values)

จุดแข็ง (Strengths)

1. คำนึงร่วมในองค์กรของกองทัพและองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก คือ “การให้เกียรติทหารผ่านศึก” และ “ความจงรักภักดีต่อชาติ”
2. ทุกภาคส่วนมีความเห็นร่วมกันว่าทหารผ่านศึกเป็นผู้เสียสละเพื่อชาติ จึงควรได้รับการดูแลและส่งเสริมสิทธิอย่างสมเกียรติ
3. มีการตระหนักถึง “คุณค่าแห่งการเสียสละ” มองว่าการตอบแทนทหารผ่านศึกไม่ใช่ภาระแต่เป็นเกียรติและหน้าที่สำคัญของรัฐและสังคม
3. มีการผลักดันให้มี “เครือข่ายทหารผ่านศึก” ที่เข้มแข็งในบางพื้นที่ ซึ่งสามารถช่วยกันได้

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. ควรปลูกฝังความเชื่อว่าการสงเคราะห์และส่งเสริมสิทธิให้ทหารผ่านศึก เป็น “ภารกิจสำคัญ” และเป็นภารกิจต่อเนื่อง มิใช่ภารกิจรอง
2. ในหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ควรตระหนักว่าทหารผ่านศึกไม่ได้เป็นภาระ แต่คือผู้ที่สมควรได้รับการดูแลและยอมรับอย่างสมเกียรติ
3. สังคมโดยรวมต้องมีค่านิยมร่วมในการเคารพและเชิดชูเกียรติผู้เสียสละเพื่อชาติ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนมาตรการต่าง ๆ
4. กระแสการให้ความสำคัญต่อทหารผ่านศึกอาจมาเป็น “ช่วงระยะสั้น” บางครั้งลดลงเมื่อไม่มีเหตุการณ์พิเศษหรือวันสำคัญ

5. รูปแบบการบริหาร (Style)

จุดแข็ง (Strengths)

1. ผู้บริหารส่วนใหญ่มีพื้นฐานวินัยทางทหาร มีระบบจัดการแบบมีระเบียบชัดเจน
2. มีรูปแบบการสั่งการและติดตามงานในเชิงประสิทธิภาพในกรอบราชการ ทำให้สามารถควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการทำงานได้
3. ผู้บริหารระดับสูงของกองทัพและองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและสร้างวัฒนธรรมการดูแลทหารผ่านศึกอย่างจริงจัง

4. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับ “การส่งเสริมสิทธิและเกียรติ” และตระหนักถึงปัญหาความทุกข์ยากของทหารผ่านศึก ก็จะช่วยผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายและสังคม

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. โครงสร้างการบริหารแบบค่อนข้างบนลงล่าง (Top-Down) อาจไม่ตอบสนองต่อปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันเวลา
2. การตัดสินใจส่วนใหญ่ถูกกำหนดโดยผู้บริหารระดับสูง อาจทำให้ขาดข้อมูลรายละเอียดเชิงพื้นที่ (Local Context)
3. อาจขาดรูปแบบการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการริเริ่มนวัตกรรม เนื่องจากขั้นตอนต้องรออนุมัติหลายระดับ

6. บุคลากร (Staff)

จุดแข็ง (Strengths)

1. บุคลากรมีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของงานที่ทำ โดยเฉพาะการช่วยเหลือทหารผ่านศึกซึ่งเป็นงานที่มีเกียรติ
2. ได้รับบุคลากรที่มีประสบการณ์ทางทหารหรือเกี่ยวเนื่องกับกองทัพ ทำให้เข้าใจวัฒนธรรมและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ดี
3. การฝึกอบรมเบื้องต้นและมาตรฐานทางวินัยมีความเข้มแข็ง สร้างคุณภาพและความรับผิดชอบในการทำงาน
4. นอกจากบุคลากรในระบบราชการแล้ว ยังมีองค์กรการกุศล เครือข่ายประชาสังคม หรือกลุ่มจิตอาสาที่ทำงานด้านช่วยเหลือทหารผ่านศึก ซึ่งสามารถเสริมกำลังในการให้บริการได้
5. มีหน่วยงานอย่างโรงพยาบาลทหารผ่านศึก บุคลากรแพทย์ พยาบาลที่เข้าใจปัญหาสุขภาพเฉพาะของทหารผ่านศึก
6. มีเครือข่ายทหารผ่านศึกที่ยังมีความผูกพันซึ่งกันและกัน พร้อมให้ความช่วยเหลือกันเอง

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. ขาดบุคลากรเชิงเทคนิคเฉพาะทาง (เช่น ด้านเทคโนโลยี ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล หรือด้านบริการเชิงจิตวิทยา) เพื่อช่วยพัฒนาองค์กรในยุคดิจิทัล
2. บุคลากรบางส่วนอาจขาดทักษะเฉพาะด้าน (เช่น จิตวิทยาเพื่อฟื้นฟูสภาพจิตใจ, การประสานงานชุมชน, หรือความเชี่ยวชาญด้านสินเชื่อ)
3. ความพร้อมและทักษะของบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และการประสานความร่วมมือภาคต่าง ๆ ยังมีจำกัด
4. ภาระงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานหลักมีความหลากหลาย อาจทำให้การติดตามงานไม่ต่อเนื่อง

7. ทักษะ (Skills)

จุดแข็ง (Strengths)

1. องค์กรมีทักษะหลักด้านการสนับสนุนทหารผ่านศึก ทั้งในเชิงบริการทางการแพทย์ การเงิน และการฟื้นฟูคุณภาพชีวิต
2. มีเครือข่ายที่ดีในการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
3. กองทัพและองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกสามารถจัดหลักสูตรฝึกอบรมด้านวิชาชีพได้มากขึ้น หากมีการสนับสนุนที่เพียงพอ

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. บุคลากรบางส่วนยังขาดทักษะด้านดิจิทัล ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ และทักษะเชิงวิเคราะห์ข้อมูล
2. ยังขาดทักษะการจัดการเชิงธุรกิจที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาอาชีพให้แก่ทหารผ่านศึก (เช่น การตลาดออนไลน์ การบริหารการเงินสมัยใหม่ ฯลฯ)
3. การปรับปรุงทักษะด้านนวัตกรรม การเป็นผู้ประกอบการ หรือการคิดสร้างสรรค์ยังไม่แพร่หลายภายในองค์กร

4. ทักษะการปรับตัวให้เข้ากับโลกเศรษฐกิจยุคใหม่ (Digital Skills, Soft Skills) อาจยังขาดการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ

5. ขาดงบประมาณในการสร้างหรือจ้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาพัฒนาทักษะให้ทหารผ่านศึกอย่างต่อเนื่อง

การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้วย PESTEL Model ซึ่งเป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ และทำความเข้าใจ "ภาพรวม" ของปัจจัยภายนอก (External Environment) ที่ส่งผลต่อการส่งเสริมสิทธิและเกียรติให้ทหารผ่านศึก โดยเฉพาะในแง่ โอกาส (Opportunities) และ อุปสรรค/ข้อจำกัด (Threats/Obstacles) ในแต่ละมิติของ PESTEL²⁶ ดังนี้

1. ปัจจัยทางการเมือง (Political)

โอกาส (Opportunities)

1. มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561–2580) ด้านความมั่นคง ทำให้เกิดนโยบายที่เอื้อต่อการดูแลและยกระดับคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึก

2. นโยบายรัฐและโครงการสนับสนุน หากรัฐบาลให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของทหารผ่านศึก ผ่านกฎหมายหรือนโยบายที่ชัดเจน เช่น การจัดตั้งกองทุนสนับสนุน หรือหน่วยงานเฉพาะดูแลทหารผ่านศึก จะเอื้อให้เกิดการปรับปรุงสิทธิ สวัสดิการ และการดูแลที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. เครือข่าย/สมาคมทหารผ่านศึกหากภาครัฐเปิดรับฟังเสียงจากสมาคม หรือเครือข่ายทหารผ่านศึกโดยตรง จะช่วยผลักดันให้การตัดสินใจเชิงนโยบายเป็นไปอย่างเหมาะสม ตอบโจทย์ความต้องการที่แท้จริง

อุปสรรค/ข้อจำกัด (Threats/Obstacles)

1. ความไม่ต่อเนื่องของนโยบาย หากเกิดการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลบ่อยครั้ง ทำให้ขาดความต่อเนื่องในโครงการและงบประมาณ อาจส่งผลกระทบต่อมาตรการช่วยเหลือที่ทหารผ่านศึกจะได้รับ

2. ในบางพื้นที่การเมืองท้องถิ่นอาจไม่ได้มองเห็นความสำคัญของทหารผ่านศึกในเชิงยุทธศาสตร์ ทำให้มาตรการหรือโครงการระดับจังหวัด/อำเภอไม่ตอบโจทย์หรือขาดการบูรณาการ

2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (Economic)

โอกาส (Opportunities)

1. สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น หากเศรษฐกิจขยายตัว รัฐอาจมีงบประมาณเพียงพอในการลงทุนปรับปรุงสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล การฝึกอบรมอาชีพ และบริการอื่นๆ สำหรับทหารผ่านศึกได้

2. การจ้างงานและการฟื้นฟูศักยภาพ ภาคเอกชนอาจมีโครงการรับทหารผ่านศึกเข้าทำงาน หรือสนับสนุนให้สร้างธุรกิจขนาดเล็ก (SMEs) ซึ่งช่วยให้ทหารผ่านศึกมีรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิต

3. บางอุตสาหกรรมต้องการแรงงานที่มีระเบียบวินัย เช่น ด้านโลจิสติกส์ รักษาความปลอดภัย ฯลฯ ซึ่งเป็นโอกาสให้ทหารผ่านศึกเข้าถึงตลาดแรงงานได้ง่ายขึ้น

อุปสรรค/ข้อจำกัด (Threats/Obstacles)

1. ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ในสภาวะเศรษฐกิจถดถอยหรือรัฐมีภาระหนี้สูง งบประมาณจัดสรรเพื่อทหารผ่านศึกอาจถูกตัดลด หรือไม่ได้รับการจัดสรรเพียงพอ

2. การแข่งขันในตลาดแรงงาน ทหารผ่านศึกที่ขาดทักษะทางเทคนิคหรือประสบการณ์ด้านอื่น (นอกเหนือจากงานด้านการทหาร) อาจเจออุปสรรคในการหางานหรือแข่งขันกับแรงงานทั่วไปในตลาด

3. พื้นที่ห่างไกลอาจยังขาดการลงทุน ทำให้ทหารผ่านศึกในภูมิภาคไม่ได้รับโอกาสทางอาชีพหรือการเข้าถึงสวัสดิการทางเศรษฐกิจเท่าที่ควร

4. หากโครงสร้างเศรษฐกิจยังมีความเหลื่อมล้ำสูง สวัสดิการที่ให้แก่ปัญหาได้เพียงระยะสั้น อาจไม่ยั่งยืน

3. ปัจจัยทางสังคม (Social)

โอกาส (Opportunities)

1. กระแสความตระหนักรู้และการให้เกียรติ หากสังคมให้ความสำคัญและเห็นความสำคัญต่อผู้ที่เคยปฏิบัติหน้าที่เพื่อชาติมากขึ้น จะช่วยเพิ่มแรงสนับสนุนทั้งภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมสิทธิทหารผ่านศึกเกิดโครงการร่วมมือ ดูแล/จ้างงาน/ให้ทุนการศึกษาแก่ลูกหลานทหารผ่านศึก
2. ในบางช่วง กระแสการ “รักชาติ-เชิดชูเกียรติทหาร” อาจทำให้สังคมเห็นด้วยกับการจัดสรรงบประมาณหรือโครงการที่ดูแลทหารผ่านศึกมากขึ้น
3. บทบาทของสื่อและกลุ่มเคลื่อนไหวทางสังคม สื่อ (ทั้งสื่อกระแสหลักและสื่อออนไลน์) มีบทบาทในการสร้างความเข้าใจ และกระตุ้นให้ประชาชนเห็นอกเห็นใจทหารผ่านศึกมากขึ้น อาจมีการเปิดรับบริจาคหรืออาสาช่วยเหลือ
4. การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเช่น การยอมรับความหลากหลายทางเพศ การที่สังคมมีความเปิดกว้างมากขึ้น จะส่งผลให้ทหารผ่านศึกที่อยู่ในกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ ได้รับการยอมรับและได้รับการดูแลอย่างเท่าเทียม

อุปสรรค/ข้อจำกัด (Threats/Obstacles)

1. บางส่วนของประชาชนอาจมองว่าการเป็นทหารเป็น “หน้าที่” อยู่แล้ว จึงเห็นว่าการดูแลทหารผ่านศึกอาจเกินความจำเป็น หรือมองว่ากลุ่มทหารผ่านศึกเป็นภาระของรัฐ
2. ทศนคติและอคติในสังคม หากสังคมมีทัศนคติด้านลบต่อทหาร หรือมองว่าทหารผ่านศึกไม่จำเป็นต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ จะส่งผลให้เกิดการต่อต้านหรือลดการสนับสนุนทางสังคม
3. ช่องว่างระหว่างรุ่น/ความไม่เข้าใจ กลุ่มคนรุ่นใหม่อาจไม่เข้าใจหรือไม่ตระหนักถึงความเสียสละของทหารผ่านศึก ทำให้ขาดแรงสนับสนุนทางสังคมในระยะยาว

4. ปัจจัยทางเทคโนโลยี (Technological)

โอกาส (Opportunities)

1. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลออนไลน์ (Digital Database) ช่วยให้การติดตามและให้ความช่วยเหลือทหารผ่านศึกเป็นไปอย่างรวดเร็วและตรงความต้องการ
2. แพลตฟอร์ม e-Service หรือ Mobile Application สามารถให้บริการแจ้งสิทธิ สวัสดิการ หรือติดตามสถานะการขอรับความช่วยเหลือได้สะดวก
3. การใช้เทคโนโลยีการแพทย์ทางไกล ทำให้ทหารผ่านศึกที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล สามารถเข้าถึงการรักษาพยาบาลจากผู้เชี่ยวชาญได้สะดวกขึ้น
4. ช่องทางโซเชียลมีเดีย สามารถใช้ประชาสัมพันธ์ข้อมูลสิทธิประโยชน์ แบ่งปันเรื่องราวของทหารผ่านศึก สร้างความตระหนักในสังคม

อุปสรรค/ข้อจำกัด (Threats/Obstacles)

1. การลงทุนระบบเทคโนโลยีใหม่ ๆ ต้องใช้งบประมาณสูง ทั้งด้านฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และการฝึกอบรมบุคลากร หากไม่ได้รับการจัดสรรที่เพียงพอ ระบบอาจไม่ยั่งยืน
2. ทหารผ่านศึกหลายคนเป็นผู้สูงอายุ อาจไม่เชี่ยวชาญในการใช้งานเทคโนโลยี ทำให้เข้าถึงบริการออนไลน์ได้ยาก
3. หากไม่มีการวางระบบความปลอดภัยไซเบอร์ (Cybersecurity) และการดูแลระบบหลังบ้านอย่างเหมาะสม อาจเกิดปัญหาข้อมูลส่วนบุคคลรั่วไหล
4. ช่องทางโซเชียลมีเดียหากขาดการควบคุมหรือเฝ้าระวัง อาจมีข้อมูลบิดเบือนไปสู่ชาวปลอม หรือการวิพากษ์ในทางลบ

5. ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม (Environmental)

โอกาส (Opportunities)

1. โครงการนิคมเกษตรกรรมสำหรับทหารผ่านศึก อาจได้รับแรงสนับสนุนเพิ่มเติมหากสอดคล้องกับแนวทางเกษตรอินทรีย์ หรือเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
2. ทหารผ่านศึกบางกลุ่มอาจเข้าร่วมเป็น “จิตอาสา” ในการดูแลป่า หรือปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมในโครงการหลวง/พื้นที่อนุรักษ์ได้

อุปสรรค/ข้อจำกัด (Threats/Obstacles)

1. ภัยพิบัติทางธรรมชาติอาจสร้างความเสียหายให้ทรัพย์สิน/ที่ดินทำกินในโครงการสงเคราะห์นิคมเกษตรกรรม หรือก่อให้เกิดการสูญเสียเพิ่มเติม
2. โรคระบาดและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อาจกระทบสุขภาพทหารผ่านศึก (โดยเฉพาะผู้สูงอายุหรือผู้พิการ) ทำให้ภาครัฐต้องใช้งบประมาณ/ทรัพยากรด้านสาธารณสุขเพิ่ม
3. หากเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเตรียมแผนช่วยเหลือทหารผ่านศึกและครอบครัวที่ได้รับผลกระทบ
4. องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจต้องเตรียมมาตรการเชิงป้องกันและฟื้นฟูให้เหมาะสม

6. ปัจจัยทางกฎหมาย (Legal)

โอกาส (Opportunities)

1. พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. 2510 เป็นพื้นฐานให้องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกมีอำนาจและอิสระในการดูแลทหารผ่านศึกครอบคลุมหลายประเด็น
2. กฎหมายรับรองสิทธิทหารผ่านศึก หากมีกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับที่รับรองสถานะทหารผ่านศึก และกำหนดสิทธิประโยชน์ด้านสวัสดิการ ความคุ้มครองทางสุขภาพ และการฝึกอาชีพ จะทำให้การดำเนินงานส่งเสริมสิทธิมีความชัดเจนและต่อเนื่อง

3. การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการกำกับดูแลอย่างจริงจังและให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิ จะช่วยลดการละเมิดสิทธิหรือกรณิหารผ่านศึกถูกเอารัดเอาเปรียบ

อุปสรรค/ข้อจำกัด (Threats/Obstacles)

1. กฎหมาย/ข้อบังคับ/ระเบียบต่าง ๆ บางมาตราอาจไม่ครอบคลุมสภาพปัจจุบัน ทำให้การอนุมัติสิทธิ และ สวัสดิการต้องยืดระเบียบเดิมที่ยังไม่ปรับปรุง

2. ความล่าช้าในการออกกฎหมายหรือปรับปรุงระเบียบ ระยะเวลาที่ใช้ในการผ่านร่างกฎหมายหรือปรับปรุงระเบียบอาจล่าช้า ทำให้การช่วยเหลือไม่ทันท่วงที

การสร้างกลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix²⁷

การกำหนดกลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมกับองค์กร การสร้างกลยุทธ์ด้วยตาราง TOWS Matrix การนำ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่ได้จากกระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในขององค์กร (SWOT Analysis) มาทำการจับคู่เข้าด้วยกัน โดยที่สามารถแบ่งรูปแบบการจับคู่กลยุทธ์ของ TOWS ออกเป็น กลยุทธ์เชิงรุก (SO) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) กลยุทธ์เชิงรับ (ST) และกลยุทธ์เชิงป้องกัน (WT) ตามตาราง TOWS Matrix ดังนี้

TOWS	แนวคิดหลัก	แนวทางกลยุทธ์ (สรุป)
S-O (ใช้ “จุดแข็ง” เพื่อใช้ประโยชน์ จาก “โอกาส”)	1. ยุทธศาสตร์ชาติและ องค์การสงเคราะห์ทหาร ผ่านศึก (อผศ.) มีฐาน โครงสร้างและกฎหมายที่ ชัดเจน 2. สังคมและภาคเอกชน มีทิศทางสนับสนุน ทหารผ่านศึก 3. มีระบบสวัสดิการ	กลยุทธ์ S-O 1) ขยายความร่วมมือภาครัฐและเอกชน ตั้งกองทุนสนับสนุน หรือร่วมทุน CSR เพื่อ เพิ่มงบประมาณพัฒนาคุณภาพชีวิต (เช่น อาชีพ/การรักษาพยาบาลขั้นสูง) 2) ผสานเทคโนโลยี/Telemedicine เข้ากับบริการเดิม อาศัยกฎหมายและนโยบายสนับสนุนจาก รัฐเพื่อจัดซื้อและจัดหาเทคโนโลยีให้

TOWS	แนวคิดหลัก	แนวทางกลยุทธ์ (สรุป)
	พื้นฐาน และบุคลากรที่เข้าใจงานสงเคราะห์	ครอบคลุม 3) จัดกิจกรรม/โครงการเชิงรุกในชุมชน ใช้เครือข่ายทหารผ่านศึก ชุมชน และสื่อสร้างภาพลักษณ์เชิงบวก ให้สังคมเห็นถึงคุณค่าของทหารผ่านศึกเพื่อดึงการสนับสนุน
W-O (ใช้ “โอกาส” เพื่อปรับปรุง/แก้ไข “จุดอ่อน”)	1. ระบบฐานข้อมูลยังไม่ทันสมัย 2. ขาดงบประมาณและการบูรณาการนโยบายในหลายระดับ 3. บุคลากรขาดทักษะเฉพาะทางและ ด้านดิจิทัล	กลยุทธ์ W-O 1) พัฒนา Digital Platform ร่วมกับเอกชน ร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนา “ระบบฐานข้อมูลกลาง” เชื่อมโยงทุกหน่วยงาน ช่วยลดความซ้ำซ้อน 2) ปรับรูปแบบบริหารให้เปิดกว้างต่อโอกาสภายนอก ตั้ง “คณะกรรมการพัฒนาทหารผ่านศึก” ระดับจังหวัด เชิญภาคเอกชน องค์กรการกุศล มามีส่วนร่วม 2) อบรมบุคลากรด้านเทคนิคและดิจิทัล ใช้โครงการหรือทุนสนับสนุนจากรัฐ เอกชน หรือกองทุนแรงงาน เพื่อยกระดับขีดความสามารถบุคลากรในองค์กร
S-T (ใช้ “จุดแข็ง” เพื่อรับมือ/ลดผลกระทบจาก “อุปสรรค”)	1. การเปลี่ยนรัฐบาลทำให้งบประมาณอาจไม่ต่อเนื่อง 2. ค่านิยมบางส่วนอาจมองว่าทหารผ่านศึกเป็นภาระ	กลยุทธ์ S-T 1) สื่อสารเชิงรุก เพื่อรักษาแรงสนับสนุนจากประชาชน ใช้เครือข่าย อผศ. และกองทัพ ผลิตสื่อและจัดกิจกรรมสาธารณะ เพื่อกระตุ้น “คุณค่าทหารผ่านศึก” อย่างสม่ำเสมอ

TOWS	แนวคิดหลัก	แนวทางกลยุทธ์ (สรุป)
	3. กฎหมายหรือระเบียบ ไม่เป็นปัจจุบัน	และต่อเนื่อง ไม่ขึ้นกับรัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่ง 2) ผลักดันการปรับปรุงกฎหมายเชิงระบบ ใช้โครงสร้างองค์การสงเคราะห์ฯ ที่มีอยู่ เพื่อรวบรวมข้อมูลผลกระทบและนำเสนอต่อสภาทหารผ่านศึก อย่างต่อเนื่อง 3) สร้างกลไกระดมทุนหรือกองทุนเพื่อความยั่งยืน เพื่อรองรับกรณีงบประมาณรัฐผันผวน และยังเป็นช่องทางขยายสวัสดิการให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น
W-T (ลด “จุดอ่อน” เพื่อลดความเสี่ยงจาก “อุปสรรค”)	1. การประสานงานหลายหน่วยงานยังล่าช้า 2. บุคลากรขาดทักษะระบบดิจิทัล อาจยังทำให้บริการไม่ตอบโจทย์ 3. นโยบายต่างๆ เมื่อเจอวิกฤตเศรษฐกิจและการเมือง อาจเกิดการชะงัก	กลยุทธ์ W-T 1) จัดระบบ “One-Stop Service” กระชับขั้นตอน ลดปัญหาความล่าช้า/ซ้ำซ้อน โดยปรับโครงสร้างและขั้นตอนใน อผศ. และทำงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานภูมิภาค 2) ตั้ง “ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน” ด้านสวัสดิการและสุขภาพ สำหรับทหารผ่านศึกในสถานการณ์พิเศษ (ภัยพิบัติ, โรคระบาด, เศรษฐกิจตกต่ำ) เน้นประสานงานหลายฝ่ายในระบบเดียว 3) ปรับกลยุทธ์พัฒนาบุคลากรโดยเร่งด่วน ใช้ทุนหรือโครงการเร่งรัด

TOWS	แนวคิดหลัก	แนวทางกลยุทธ์ (สรุป)
		Upskill/Reskill ให้บุคลากร เพื่อลดช่องว่างเมื่อมีวิกฤต เช่น ระบบออนไลน์, การแพทย์ทางไกล, ทักษะประสานงานท้องถิ่น

บทที่ 4

บทอภิปรายผล

ความสำคัญของปัจจัยภายในต่อการพัฒนาและการบริหารจัดการองค์การ
สงเคราะห์ทหารผ่านศึก

จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน (Internal Factors) จะพบว่า องค์การ
สงเคราะห์ทหารผ่านศึก (อผศ.) มีจุดแข็งสำคัญ ได้แก่ ความชัดเจนของยุทธศาสตร์ชาติ
20 ปีด้านความมั่นคงรวมถึงแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี และการบริหารภาครัฐ
การสนับสนุนเชิงโครงสร้างจากกองทัพ รวมถึงมีพระราชบัญญัติ, ข้อบังคับ, ระเบียบ และ
กฎหมายเป็นของตนเองแต่ยังขาดการปรับให้สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน สอดคล้องกับบท
วิเคราะห์ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (2563)²⁸ “บทวิเคราะห์กระบวนการปรับปรุง
กฎหมายเพื่อการปฏิรูประบบราชการ” เอกสารวิเคราะห์ว่า นโยบายบางประการ
ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างคล่องตัว เนื่องจากติดขัด “พระราชบัญญัติ” หรือ
“ระเบียบ” ที่ไม่ปรับปรุงให้ทันสมัย กว่าจะออกกฎหมายใหม่ใช้เวลานานหลายปี
นอกจากนี้ ค่านิยมร่วมในการให้เกียรติทหารผ่านศึกและความจงรักภักดีต่อชาติ ยังคงสืบทอด
เป็นวัฒนธรรมที่แข็งแกร่งในสังคม ในส่วนของบุคลากรที่มีประสบการณ์ทางทหาร
มีความเข้าใจวัฒนธรรม ความต้องการ และพร้อมทำงานเพื่อทหารผ่านศึก ถือเป็นฐานทุน
มนุษย์ที่สำคัญต่อการปฏิบัติงานด้านการสงเคราะห์

อย่างไรก็ตาม จุดอ่อนที่สำคัญคือ งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดของ
หน่วยงานรัฐ ทำให้การจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ไม่สามารถดำเนินการได้ทั่วถึง สอดคล้อง
งานวิจัยของสถาบันพระปกเกล้า²⁹ เรื่อง “การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในบริบทการ
ปฏิรูประบบราชการ” งานวิจัยดังกล่าวพบว่า การดำเนินนโยบายสาธารณะและยุทธศาสตร์
ชาติในหลายกระทรวง มีข้อจำกัดสำคัญคือ “งบประมาณไม่พอ” และการบริหารจัดการ
ทรัพยากรที่ไม่ตอบโจทย์ปัญหาในระดับพื้นที่ ส่งผลให้การขับเคลื่อนโครงการต่าง ๆ
ขาดความต่อเนื่องและทั่วถึง การบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่ยังขาดความต่อเนื่อง เกิด
ความซ้ำซ้อนในการทำงานทำให้ล่าช้า สอดคล้องกับวารสารรัฐประศาสนศาสตร์³⁰
“การบูรณาการนโยบายสาธารณะเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึก” บทความนี้ชี้ว่า

การดูแลทหารผ่านศึกเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานของรัฐ ตั้งแต่กระทรวงกลาโหม เหล่าทัพ ไปจนถึงส่วนท้องถิ่น แต่ยังคงขาด “กลไกบูรณาการ” ที่ชัดเจน ทำให้เกิดความล่าช้าและซ้ำซ้อนในการให้การสงเคราะห์ รวมถึงระบบฐานข้อมูลที่ไม่ทันสมัยและไม่เชื่อมโยงกัน ทำให้ยากต่อการออกแบบการสงเคราะห์ในระดับรายบุคคล สอดคล้องกับรายงานสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) หรือ DGA³¹ “รายงานดัชนีรัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย” รายงานระบุว่าหน่วยงานรัฐหลายแห่งยังไม่มี การเชื่อมโยงฐานข้อมูล (Interoperability) ทำให้ประชาชนต้องยื่นเอกสารซ้ำซ้อน หรือข้อมูลตกหล่นเมื่อหน่วยงานไม่ใช้ระบบดิจิทัลร่วมกันนอกจากนี้ การบริหารแบบ Top-Down ที่ตัดสินใจจากบนลงล่าง อาจทำให้การปรับตัวหรือจัดการเชิงพื้นที่ค่อนข้างจำกัด ทั้งยังขาดทักษะเฉพาะทางในการบริหารจัดการข้อมูลดิจิทัล การวิเคราะห์ข้อมูล และ จิตวิทยา ทักษะด้านเทคโนโลยีและการประสานงานเชิงรุกของข้าราชการยังไม่สูงเท่าที่ควร ขาดการปรับตัวทันต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการให้บริการประชาชน ทั้งหมดนี้เป็นช่องว่างที่ต้องได้รับการพัฒนาเพื่อให้การส่งเสริมและสงเคราะห์ทหารผ่านศึกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลกระทบของปัจจัยภายนอกและโอกาสในการขับเคลื่อนภารกิจ

ในภาพรวมของปัจจัยภายนอก (External Factors) มีหลายด้านที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก อย่างแรกคือ นโยบายจากภาครัฐและยุทธศาสตร์ชาติที่ให้ความสำคัญต่อความมั่นคงและสวัสดิการทหารผ่านศึก ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการสนับสนุนเพิ่มเติมทั้งในเชิงงบประมาณและกฎหมาย ภาคเอกชน และสังคมยังตระหนักถึงความสำคัญในการ “ให้เกียรติผู้เสียสละ” จึงนำไปสู่โอกาสด้านการจ้างงาน โครงการ CSR และการระดมทุน การบริจาค นอกจากนี้ ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและการแพทย์ทางไกล ยังช่วยให้ทหารผ่านศึก โดยเฉพาะกลุ่มสูงอายุหรือผู้ที่อาศัยในพื้นที่ห่างไกล เข้าถึงบริการทางการแพทย์และข้อมูลได้สะดวกยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ดี ภาวะการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลและนโยบายอาจทำให้งบประมาณหรือแนวทางการสนับสนุนขาดความต่อเนื่อง นอกจากนี้ ความเห็นของประชาชนบางกลุ่มที่มองว่าทหารผ่านศึกเป็นหน้าที่พื้นฐาน อาจกดดันให้ภาครัฐไม่สามารถ

จัดสรรทรัพยากรได้เพียงพอ ขณะเดียวกัน ตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันสูงก็เป็นความท้าทายสำหรับทหารผ่านศึกที่ขาดทักษะเฉพาะทางอื่น ๆ อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อาจกระทบต่อการจัดสรรงบประมาณของรัฐ ตลอดจนความล่าช้าในการปรับปรุงกฎหมายทำให้สิทธิและสวัสดิการไม่ทันต่อสถานการณ์ สรุปแล้วปัจจัยภายนอกสะท้อนทั้งโอกาสและข้อจำกัดที่องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกต้องคำนึงถึงในการวางยุทธศาสตร์และดำเนินโครงการเพื่อสามารถให้การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกได้อย่างยั่งยืนและครอบคลุมยิ่งขึ้น

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคที่รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบในการส่งเสริมสิทธิและเกียรติให้กับทหารผ่านศึกในปัจจุบัน พบว่า

1. งบประมาณและทรัพยากรที่ไม่เพียงพอ งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดของหน่วยงานรัฐ ทำให้การจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ไม่สามารถดำเนินการได้ทั่วถึง เช่น งบประมาณในการรักษาพยาบาลการจัดหาอุปกรณ์จำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวัน และการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความภาคภูมิใจ ส่งผลให้ทหารผ่านศึกในบางพื้นที่ไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการได้รับสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ
2. การประสานงานที่ขาดประสิทธิภาพ หน่วยงานที่รับผิดชอบในการดูแลทหารผ่านศึกมักทำงานแยกส่วนกัน ขาดระบบประสานงานที่เป็นรูปธรรมและชัดเจนทำให้เกิดปัญหาการสื่อสารที่ล่าช้า ขาดการติดตามผลที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงความล่าช้าในการดำเนินงานที่ส่งผลต่อคุณภาพของบริการที่ทหารผ่านศึกได้รับ
3. ข้อมูลที่ไม่เป็นระบบและไม่ทันสมัย ระบบฐานข้อมูลที่ไม่ทันสมัย ส่งผลให้ข้อมูลของทหารผ่านศึกเกิดความตกหล่น สูญหาย หรือขาดการอัปเดตข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการและรวดเร็วได้ ส่งผลให้การดูแลทหารผ่านศึกไม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการเฉพาะบุคคลได้อย่างทัน่วงที่
4. กฎหมายและข้อบังคับและระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ที่ไม่เป็นปัจจุบัน กฎหมายและข้อบังคับบางประการยังไม่ได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

5. ทักษะและความสามารถของบุคลากรที่ยังขาดประสิทธิภาพ บุคลากรที่รับผิดชอบในการส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึกยังขาดการพัฒนาทักษะที่จำเป็น เช่น ทักษะในการจัดการฐานข้อมูลที่ทันสมัย ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้การดำเนินงานไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ปัญหาด้านความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การพัฒนาด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึกจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน รวมถึงการขาดการประสานงานและบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ อาจเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน

แนวทางกลยุทธ์เพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึก

ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารผ่านศึกให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงในบริบทปัจจุบัน การวิเคราะห์และกำหนดกลยุทธ์โดยใช้ TOWS Matrix ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้หน่วยงานได้มองเห็นทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน จากนั้นจึงสามารถออกแบบกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งในที่นี้ได้สรุปออกเป็น 4 กลุ่มหลัก ได้แก่ กลยุทธ์เชิงรุก (S-O) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (W-O) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (S-T) และกลยุทธ์เชิงรับ (W-T)

กลยุทธ์เชิงรุก (S-O) จะมุ่งใช้จุดแข็งขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก (อผศ.) เช่น สถานะที่ชัดเจนในฐานะหน่วยงานหลักด้านการดูแลทหารผ่านศึก และความเชื่อถือจากกองทัพและประชาชนทั่วไป เพื่อขยายโอกาสในการร่วมมือกับภาครัฐและเอกชน เพื่อเพิ่มการสนับสนุนโครงการที่ต่อเนื่อง ตลอดจนประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่าง Telemedicine ในระบบบริการสุขภาพของทหารผ่านศึก

ด้านกลยุทธ์เชิงแก้ไข (W-O) เป็นการอาศัยโอกาสจากแนวนโยบายและการเติบโตทางเทคโนโลยี มาช่วยปรับปรุงจุดอ่อนภายใน อันได้แก่ การยกระดับ Digital Transformation พัฒนาระบบข้อมูลกลางเชื่อมโยงข้อมูลสุขภาพและประวัติทหารผ่านศึก และเน้นการ Reskill/Upskill บุคลากร เพื่อให้สามารถบริหารจัดการข้อมูลและประสานงานเครือข่ายได้ดียิ่งขึ้น

สำหรับกลยุทธ์เชิงป้องกัน (S-T) อาศัยจุดแข็งขององค์กรในการรับมือหรือบรรเทาปัจจัยคุกคามจากภายนอก ด้วยการสื่อสารเชิงรุกเพื่อสร้างการรับรู้ของประชาชนถึงความเสียสละและคุณค่าของทหารผ่านศึก ผลักดันการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้เท่าทันสถานการณ์

ท้ายที่สุด กลยุทธ์เชิงรับ (W-T) มุ่งลดผลกระทบของปัจจัยลบภายนอกด้วยการปรับปรุงจุดอ่อนที่ยังมีอยู่ เช่น การจัดระบบ One-Stop Service ระบบออนไลน์ เพื่อให้ทหารผ่านศึกสามารถขอรับบริการหรือช่วยเหลือผ่านช่องทางเดียว ลดความซ้ำซ้อนในการประสานงานกับหน่วยต่าง ๆ อีกทั้งควรตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินสำหรับทหารผ่านศึก ในกรณีเกิดภัยพิบัติหรือวิกฤตเฉพาะหน้า ตลอดจนพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถให้บุคลากรพร้อมรับมือสถานการณ์ได้ทันท่วงที

แบบสอบถาม และบทสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

ในการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ เรื่อง แนวทางการส่งเสริมสิทธิและเกียรติทหารผ่านศึกเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต จัดทำเพื่อหาแนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึกทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้ จึงมีความจำเป็นต้องจัดทำแบบสอบถามและสัมภาษณ์ทหารผ่านศึก เพื่อการวิจัยส่วนบุคคลดังกล่าว จะเป็นข้อมูลที่สะท้อนสถานการณ์จริงในปัจจุบัน การวิเคราะห์จากการศึกษาข้อมูลภาคสนาม โดยดำเนินการสัมภาษณ์และทำแบบสอบถาม ทหารผ่านศึกนอกประจำการโดยตรง เป็นวิธีที่สำคัญอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึกได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพ ในการสัมภาษณ์ทหารผ่านศึก ผู้วิจัยได้จัดทำกลุ่มข้อมูลตามหัวข้อสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่กำหนดไว้ (สิทธิและสวัสดิการ, คุณภาพชีวิต การยอมรับ, และข้อเสนอแนะ) จากการสัมภาษณ์ทหารผ่านศึกและแบบสอบถามพบว่า

1. ปัญหาด้านสวัสดิการ ส่วนใหญ่ประสบปัญหาหลายขั้นตอน ยุ่งยาก ซับซ้อนทำให้เกิดการล่าช้าในการอนุมัติสวัสดิการ, การเข้าถึงสวัสดิการยังไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล และเบี้ยยังชีพไม่เพียงพอต่อค่าครองชีพที่สูงขึ้น

2. ความหลากหลายของปัญหา ทหารผ่านศึกแต่ละคนมีปัญหาแตกต่างกัน เช่น บางรายมีปัญหาสุขภาพจากผลกระทบทางสงคราม บางรายมีปัญหาการทำงานทำหลังปลดประจำการต้องการให้ภาครัฐหรือภาคเอกชนร่วมมือกันจัดอบรมวิชาชีพเฉพาะทางและพัฒนาทักษะที่ทันสมัย และบางรายต้องการความช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัย รวมถึงเงินสวัสดิการที่สูงขึ้น

3. การยอมรับในสังคม ทหารผ่านศึกส่วนหนึ่งรู้สึกว่าสังคมยังไม่เข้าใจและให้ความสำคัญกับบทบาทของพวกเขาเท่าที่ควร และต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์คุณค่าความดีของทหารผ่านศึกให้มากขึ้น

4. ข้อเสนอแนะจากผู้ให้สัมภาษณ์ ต้องการให้ปรับปรุงระบบสวัสดิการให้รวดเร็วและทั่วถึง เพิ่มเบี้ยยังชีพให้สอดคล้องกับค่าครองชีพ จัดโครงการฝึกอาชีพที่หลากหลายและเหมาะสมกับความสามารถ และรณรงค์ให้สังคมเข้าใจและเห็นคุณค่าของทหารผ่านศึก

จากการวิจัย พบว่าความต้องการของทหารผ่านศึก มีความต้องการการให้ปรับปรุงทั้งในด้านกระบวนการ (ขั้นตอนที่ซับซ้อน ใช้ระยะเวลา) และในด้านผลประโยชน์ (เช่น เบี้ยยังชีพที่ไม่เพียงพอ และการขยายการดูแลให้ครอบคลุมมากขึ้น) การที่ทหารผ่านศึกบางส่วนรู้สึกว่าขาดการยอมรับจากสังคม เป็นส่วนสำคัญที่ชี้ให้เห็นถึง “ช่องว่างทางการประชาสัมพันธ์” และ “ช่องว่างทางค่านิยม” ของคนในสังคม ที่อาจมีทัศนคติว่าการปฏิบัติหน้าที่ของทหารคือการปฏิบัติงานตามหน้าที่ปกติ จึงไม่จำเป็นต้องได้รับสวัสดิการหรือการเชิดชูเกียรติเป็นพิเศษ นอกจากนี้ ทหารผ่านศึกหลังปลดประจำการยังพบอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน เนื่องจากขาดทักษะที่ตรงกับความต้องการของภาคธุรกิจในปัจจุบัน

ผลจากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ และผลจากแบบสอบถามในเชิงปริมาณของทหารผ่านศึกนอกประจำการผู้วิจัยแสดงไว้ในภาคผนวก แล้ว

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเชิงยุทธศาสตร์เรื่อง แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมสิทธิและเกียรติเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึก ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมสิทธิและเกียรติให้กับทหารผ่านศึก วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมสิทธิและเกียรติ และกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของทหารผ่านศึก ซึ่งมีองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึง “ความไม่สอดคล้องของระบบสวัสดิการที่มีอยู่ในปัจจุบัน” กับ “ความต้องการที่แท้จริงของทหารผ่านศึก” แม้ว่ามีมาตรการและนโยบายของรัฐที่มุ่งส่งเสริมสิทธิของทหารผ่านศึกอยู่แล้ว แต่ยังพบอุปสรรคหลายประการที่ทำให้การดำเนินงานดังกล่าวไม่ได้ผลอย่างเต็มที่

สภาพปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมสิทธิและเกียรติเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึก

1. ปัจจัยด้านนโยบายและกฎหมาย ความคลุมเครือและการล่าช้าของกรอบกฎหมาย ทำให้สิทธิและสวัสดิการที่กำหนดไว้ไม่สอดคล้องกับความต้องการของทหารผ่านศึก เช่น ระยะเวลาการจ่ายเบี้ยยังชีพหรือเงื่อนไขการพิจารณาความพิการยังเป็นไปตามมาตรการเดิม จึงเกิด “ช่องว่างทางกฎหมาย” ที่ช่วยเหลือไม่ครอบคลุมและขาดความต่อเนื่อง งานวิจัยชี้ว่าแม้ พ.ร.บ.สงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. 2510 จะเป็นกฎหมายหลัก แต่ยังคงต้องปรับปรุงให้ทันสมัยและครอบคลุม เพื่อกำหนดทิศทางนโยบายระยะยาว

2. ปัจจัยด้านงบประมาณ การส่งเสริมสิทธิและเกียรติใช้ทรัพยากรมหาศาลทั้งเบี้ยยังชีพ รายจ่ายการศึกษา และค่ารักษาพยาบาล การจัดสรรงบประมาณที่ไม่เพียงพอก่อให้เกิดภาวะ “ขาดแคลนงบประมาณ” ทำให้การจะเพิ่มสิทธิต่างๆ ทำได้ยากส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านชีวิตประจำวันและความเชื่อมั่นต่อระบบสวัสดิการภาครัฐ

3. ปัจจัยด้านการบริหารจัดการและการประสานงานการดูแลทหารผ่านศึก เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน-กระทรวงกลาโหม อพช. โรงพยาบาลทหารผ่านศึก และ

หน่วยงานจัดหางานแต่ขาด “กลไกบูรณาการ” ที่ชัดเจน จึงเกิดความซ้ำซ้อน เอกสารตกหล่น และล่าช้า ทำให้ทหารผ่านศึกขาดช่องทางร้องเรียนหรือเสนอความต้องการโดยตรง ควรเปิดเวทีรับฟังเสียงทหารผ่านศึก และมีตัวแทนร่วมกำหนดนโยบายอย่างสม่ำเสมอ

4. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม ทศนคติทั่วไปที่มองว่าทหารคือ “หน้าที่พื้นฐาน” จึงไม่เห็นความจำเป็นต้องดูแลเป็นพิเศษ ทำให้ขาดการยอมรับและการสนับสนุนจากประชาชน ส่งผลให้ทหารผ่านศึกรู้สึกถูกทอดทิ้ง “ทหารผ่านศึก ความเสียสละที่ถูกลืม” พบว่าการขาดกิจกรรมเชิงชูเกียรติและการประชาสัมพันธ์ ทำให้สังคมไม่รับรู้ถึงคุณูปการของพวกเขา ควรจัดกิจกรรมรำลึก จัดนิทรรศการ และบูรณาการหลักสูตรในโรงเรียนเพื่อปลูกฝังค่านิยมเคารพผู้เสียสละ

5. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ระบบฐานข้อมูลและการให้บริการแบบดิจิทัลยังไม่ครอบคลุม ทำให้ทหารผ่านศึกไม่ทราบขั้นตอนสิทธิหรือสถานะการขอความช่วยเหลือ การพัฒนาแอปพลิเคชันและระบบ VR ในพื้นที่จิตใจ เพิ่ม Telemedicine และ e-Service เพื่อเข้าถึงกลุ่มสูงอายุหรือบางพื้นที่อย่างรวดเร็ว

จากผลการวิจัยที่ชี้ให้เห็นถึงความไม่สอดคล้องระหว่างระบบสวัสดิการที่มีอยู่กับความต้องการที่แท้จริงของทหารผ่านศึก ตลอดจนปัญหาเชิงโครงสร้างและการบูรณาการ ทำให้ “การส่งเสริมสิทธิและเกียรติ” เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึกให้เป็นไปได้อย่างยั่งยืน หากแต่จะต้องอาศัยมุมมองเชิงยุทธศาสตร์ที่มีความชัดเจน และตระหนักถึงความเชื่อมโยงทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว การจัดทำ “แผนเชิงยุทธศาสตร์” โดยอาศัยกรอบ Ends–Ways–Means จึงเป็นกุญแจสำคัญในการผสมทรัพยากร แนวทางปฏิบัติ และเป้าหมายร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

แนวทางในการส่งเสริมสิทธิและเกียรติเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึก (Ends)

1. ทหารผ่านศึกมีคุณภาพชีวิตที่ดี

หมายถึงการที่ทหารผ่านศึกสามารถดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี และเข้าถึงบริการทางสังคมและสวัสดิการได้อย่างเหมาะสมในทุกมิติ ได้แก่

1.1 สุขภาพกายและสุขภาพจิต มีบริการตรวจรักษาทั้งโรคทั่วไปและอาการเฉพาะทาง เช่น การฟื้นฟูหลังบาดเจ็บ (Rehabilitation) หรือการดูแลภาวะ PTSD (Post-Traumatic Stress Disorder) ตลอดจนมีผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา

1.2 ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ มีโอกาสทางอาชีพ รายได้เพียงพอต่อการครองชีพและได้รับสิทธิประโยชน์ด้านการประกอบอาชีพหรือการสนับสนุนเงินทุนตั้งต้น (Seed Funding) เพื่อประกอบธุรกิจส่วนตัว

1.3 การยอมรับในสังคม ได้รับเกียรติและการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ เอกชนและประชาชนทั่วไป ในลักษณะที่สะท้อนถึง “การเห็นคุณค่าและการตอบแทน” ต่อการเสียสละเมื่อครั้งปฏิบัติหน้าที่ปกป้องประเทศชาติ

2. สังคมตระหนักถึงคุณค่าทหารผ่านศึก

หมายถึงการที่ประชาชนทั่วไปเข้าใจบทบาท ความสำคัญ และความเสียสละของทหารผ่านศึก เห็นถึงความจำเป็นที่สังคมต้องดูแลและให้โอกาสแก่ผู้ที่เคยปฏิบัติภารกิจเพื่อความมั่นคงและปกป้องประเทศชาติ

2.1 การรับรู้อย่างถูกต้อง สร้างความเข้าใจผ่านกิจกรรมประชาสัมพันธ์หรือสื่อดิจิทัลว่าทหารผ่านศึกต้องเจอกับความท้าทายและความเสี่ยงทั้งในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ปกป้องประเทศชาติและหลังปลดประจำการอย่างไร

2.2 การสนับสนุนอย่างเหมาะสม สังคมพร้อมให้ความร่วมมือในการจ้างงานสนับสนุนโครงการพัฒนาทักษะ หรือสนับสนุนกิจกรรมสาธารณกุศลที่ทหารผ่านศึกเป็นผู้ดำเนินการ

3. ระบบสวัสดิการและกฎหมายมีความยั่งยืน

หมายถึงการที่ภาครัฐสามารถออกแบบและจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อดูแลทหารผ่านศึกได้อย่างต่อเนื่อง แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หรือมีนโยบายในรัฐบาลชุดใหม่

3.1 กรอบกฎหมายและระเบียบ มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติหรือประกาศกระทรวงต่าง ๆ ให้ครอบคลุมถึงปัญหาปัจจุบัน (Modern Issues) และเอื้อต่อการจัดบริการในรูปแบบใหม่ ๆ

3.2 แผนงบประมาณระยะยาว มีงบประมาณที่มั่นคง พอเพียง และจัดสรรเป็นระบบ ไม่ขึ้นอยู่กับนโยบายเฉพาะกิจ แต่เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนงานประจำปีของกระทรวงกลาโหม

4. สังคมตระหนักและเห็นคุณค่าการเสียสละของทหารผ่านศึก

ครอบคลุมตั้งแต่การศึกษา, สื่อประชาสัมพันธ์และ กิจกรรมสาธารณะ
กำหนดแนวทางดำเนินการ (Ways)

1. พัฒนา “One-Stop Service”

จัดตั้งศูนย์บริการหรือแพลตฟอร์มแบบออนไลน์ที่สามารถให้ทหารผ่านศึกยื่นขอรับสิทธิ สวัสดิการ หรือรับคำปรึกษาด้านสุขภาพ จิตวิทยา และการประกอบอาชีพได้ในจุดเดียว

1.1 ลดขั้นตอน รวมกระบวนการยื่นเอกสาร ตรวจสอบสิทธิ นัดหมาย แพทย์ หรือขอรับบริการอื่น ๆ ไว้ในระบบเดียว ช่วยลดความซ้ำซ้อนและลดระยะเวลาการดำเนินการ

1.2 เข้าถึงง่าย มีการออกแบบที่คำนึงถึงผู้สูงอายุหรือทหารผ่านศึกที่มีภาวะบาดเจ็บให้ใช้งานง่าย ทั้งผ่านหน้าเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน หรือศูนย์บริการทางโทรศัพท์

2. บูรณาการฐานข้อมูลกลาง

เชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ ประวัติการรับราชการ สิทธิประโยชน์ และสวัสดิการต่าง ๆ ระหว่างหน่วยงานรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

2.1 Telemedicine และ e-Service เปิดโอกาสให้ทหารผ่านศึกที่ไม่สะดวกเดินทาง ได้รับคำปรึกษาจากแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญทางไกล ผ่านระบบวิดีโอคอลหรือ แอปพลิเคชันสุขภาพ

2.2 มาตรฐานข้อมูล กำหนดมาตรฐานการเก็บและแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ปลอดภัย มีความเป็นส่วนตัว (Data Privacy) และสามารถใช้งานได้ต่อเนื่องในหลายระบบ

3. ฝึกอบรมและส่งเสริมอาชีพ

ร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันฝึกอบรมในการจัดหลักสูตรหรือโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการ

3.1 ทักษะเฉพาะทางสมัยใหม่ อาทิ การตลาดออนไลน์ (Digital Marketing), การเป็นผู้ประกอบการ SME, การขายของบนแพลตฟอร์ม E-commerce, ทักษะเทคโนโลยีพื้นฐาน (IT Literacy)

3.2 สร้างโอกาสหลังเกษียณ มีการแนะแนวอาชีพ การให้คำปรึกษาทางธุรกิจและอาจมีเงินสนับสนุน/ปล่อยกู้ดอกเบี้ยต่ำ เพื่อเริ่มต้นธุรกิจส่วนตัว

4. สร้างการยอมรับในสังคม

กระตุ้นให้สังคมตระหนักถึงคุณค่าของการเสียสละ โดยการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ

4.1 กิจกรรมเชิดชูเกียรติ เช่น งานวันทหารผ่านศึก พิธีมอบเหรียญ/รางวัลเชิดชูเกียรติ นิทรรศการประวัติศาสตร์หรือประสบการณ์จริงของทหารผ่านศึก

4.2 ใช้สื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดีย ผลิตคอนเทนต์เกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตหลัง การรบ หรือเรื่องราวสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อส่งเสริมทัศนคติที่เป็นบวกต่อทหารผ่านศึกในกลุ่มคนรุ่นใหม่

5. ปรับปรุงกฎหมาย

ผลักดันการแก้ไขพระราชบัญญัติหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์ทหารผ่านศึก รวมถึงระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ

5.1 ครอบคลุมประเด็นร่วมสมัย เช่น การสนับสนุนการฟื้นฟูสภาพจิตใจ การใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ และการตอบโต้ภัยค่าครองชีพที่เปลี่ยนไป

5.2 แก้ไขโครงสร้างการอนุมัติสวัสดิการ ปรับให้มีความคล่องตัวทันสมัย และเอื้อต่อการใช้ e-Document หรือ e-Service มากขึ้น

6. บูรณาการหลักสูตรในโรงเรียนเพื่อปลูกฝังค่านิยม

ร่วมกับกระทรวงศึกษาฯ พัฒนา “ชุดการสอนผู้เสียสละเพื่อชาติ” สำหรับ ป.4– ม.6 เนื้อหาประวัติศาสตร์ทหารผ่านศึก กรณีศึกษาชีวิตจริง กิจกรรม Project-Based Learning บทเรียนออนไลน์–คลิปสั้น สื่อผสม (AR/VR) ให้เข้าถึงง่าย Field Trip & แลกเปลี่ยน: จัดเยี่ยม “ห้องนิทรรศน์ประวัติศาสตร์ทหารผ่านศึก” ลงมือทำโปรเจกต์ สัมภาษณ์ทหารผ่านศึก–จัดนิทรรศการโรงเรียน

เครื่องมือและทรัพยากรที่ใช้ขับเคลื่อน (Means)

1. งบประมาณ

1.1 การจัดสรรจากรัฐ ผ่านยุทธศาสตร์ชาติและแผนงบประมาณ กระทรวงกลาโหม ซึ่งอาจบรรจุเป็นรายการพิเศษเพื่อทหารผ่านศึก

1.2 ความร่วมมือจากภาคเอกชน ระดมทุนผ่านโครงการ CSR (Corporate Social Responsibility) เพื่อช่วยจัดหาทุนสนับสนุนด้านเทคโนโลยี หรือ เครื่องมือแพทย์

2. บุคลากรและเครือข่าย

2.1 พัฒนาศักยภาพบุคลากร บุคลากรในองค์กรสงเคราะห์ทหารผ่านศึก (อผศ.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องได้รับการ Upskill/Reskill ในการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล การวิเคราะห์ข้อมูล และการทำงานแบบเชิงรุก (Proactive)

2.2 สร้างเครือข่ายชุมชนและจิตอาสา ประสานงานกับอาสาสมัครในพื้นที่ ชุมชน ท้องถิ่น เพื่อช่วยดูแลทหารผ่านศึกในเชิงลึก เช่น การเยี่ยมบ้าน การช่วยเหลือฉุกเฉิน หรือการติดตามผลการรักษา

2.3 จัดบุคลากรและทหารผ่านศึกเป็นวิทยากรในการเรียนรู้จากชีวิตจริงและความเสียสละของบุคคลเหล่านั้น

3. ระบบเทคโนโลยีและนวัตกรรม

3.1 พัฒนาระบบ Digital Database เพื่อรวบรวมข้อมูลประวัติการรับราชการ ข้อมูลสุขภาพ สิทธิประโยชน์ และสถานะการรับสวัสดิการ

3.2 เทคโนโลยี Telemedicine ติดตั้งระบบ VDO Conference สำหรับแพทย์ พยาบาล และผู้เชี่ยวชาญ ในโรงพยาบาลทหารผ่านศึกหรือโรงพยาบาลในพื้นที่ร่วมให้บริการระยะไกล ลดปัญหาการเดินทางและเพิ่มการเข้าถึงบริการ

เห็นได้ว่าการนำข้อมูลเชิงประจักษ์จากการวิจัย มาต่อยอดสู่การกำหนดเป้าหมาย (Ends) ที่ชัดเจนในการยกระดับคุณภาพชีวิตและสถานะทางสังคมของทหารผ่านศึก ขณะเดียวกันก็จะอธิบายแนวทางปฏิบัติ (Ways) อาทิ การบูรณาการฐานข้อมูลการพัฒนา One-Stop Service และการปรับปรุงกฎหมาย ให้สามารถขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ความต้องการที่แท้จริง สุดท้ายจะเสนอแนวทางการจัดสรรทรัพยากร (Means) ทั้งด้านงบประมาณ บุคลากรที่พร้อมด้วยศักยภาพและเทคโนโลยีอันทันสมัย เพื่อเป็นกลไกหนุนเสริมที่ทำให้การส่งเสริมสิทธิและเกียรติทหารผ่านศึกก้าวสู่ความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม จึงเป็นจุดรวมของ “ภาพฝันกับความจริง” ที่นำไปสู่การพิสูจน์ว่า หากเรามีเป้าหมายที่ชัดเจน แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม และทรัพยากรที่เพียงพอ “ภารกิจเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึก” จะไม่เป็นเพียงแนวคิดในกระดาษ แต่สามารถบังเกิดขึ้นได้จริง พร้อมสร้างแรงบันดาลใจให้สังคมตระหนักถึงคุณค่าการเสียสละ และเปิดพื้นที่ให้ทหารผ่านศึกได้แสดงศักยภาพในการพัฒนาประเทศต่อไปอย่างยั่งยืน

4. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

4.1 ควรพิจารณาปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทบทวนพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. 2510 หรือควรมีการปรับแก้ข้อบังคับหรือออกระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน ให้เหมาะสมกับภาวะสถานการณ์ปัจจุบัน

4.2 ควรพัฒนาระบบข้อมูลและกระบวนการทำงาน รวมถึงการทำให้ภาครัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนเห็นคุณค่าทหารผ่านศึกและให้ความร่วมมือในการเพิ่มสิทธิสวัสดิการต่างๆ จัดตั้งหน่วยงานประสานกลาง (Coordination Center) มีอำนาจหน้าที่ในการเชื่อมโยงข้อมูลและทรัพยากรจากหลายหน่วยงานเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ทันสมัย กระบวนการขอรับสวัสดิการที่เป็นระบบ ปรับแนวทางเป็น e-Document หรือ e-Service มากขึ้น ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นเพื่อให้ทหารผ่านศึกได้รับบริการอย่างทันท่วงที

รวมถึงประสานหรือจัดกิจกรรมเพื่อให้ภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสิทธิทหารผ่านศึก

4.3 ควรผลักดันโครงการพัฒนาทักษะอาชีพและสังคม จัดหลักสูตรระยะสั้น/ระยะยาว ตอบโจทย์ตลาดแรงงาน เช่น ช่างเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี การค้าขายออนไลน์ ทักษะดิจิทัลเพื่อให้ทหารผ่านศึกก้าวทันเทคโนโลยี สร้างเครือข่ายผู้ประกอบการ จับคู่ทหารผ่านศึกที่ผ่านการฝึกอบรมกับบริษัทเอกชน หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ต้องการแรงงานหรือหุ้นส่วนธุรกิจ

4.4 ควรสร้างการรับรู้และค่านิยมการยกย่องทหารผ่านศึก จัดกิจกรรมเทิดเกียรติสม่าเสมอ เช่น งานวันทหารผ่านศึกระดับชาติ กิจกรรมวิ่งการกุศล นิทรรศการภาพถ่ายหรือวิดีโอสั้น เล่าเรื่องจริงของผู้ปฏิบัติหน้าที่ ส่งเสริมบทบาททหารผ่านศึกในโครงการ จิตอาสา เช่น การร่วมสอนหนังสือเด็กในท้องถิ่น การช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ฯลฯ

4.5 ควรสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ ควรบูรณาการหลักสูตรในโรงเรียนเพื่อปลูกฝังค่านิยมร่วมกับกระทรวงศึกษาฯ พัฒนา “ชุดการสอนผู้เสียสละเพื่อชาติ” เนื้อหาประวัติศาสตร์ทหารผ่านศึก กรณีศึกษาชีวิตจริง บทเรียนออนไลน์-คลิปสั้น สื่อผสม (AR/VR) ให้เข้าถึงง่าย Field Trip & แลกเปลี่ยนจัดเยี่ยม “ห้องนิทรรศน์ประวัติศาสตร์ทหารผ่านศึก” ทำโปรเจกต์สัมภาษณ์ทหารผ่านศึก-จัดนิทรรศการโรงเรียน เพื่อให้สังคมเห็นถึงคุณค่า ทำให้สังคมได้รับรู้ถึงคุณูปการของพวกเขา

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.1 การนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปศึกษาต่อยอดเชิงลึกในแต่ละกลุ่มทหารผ่านศึก แยกตามช่วงอายุหรือประเภทการปฏิบัติหน้าที่ ทหารผ่านศึกวัยหนุ่มอาจมีความต้องการในการพัฒนาทักษะอาชีพต่างจากผู้สูงอายุ หรือทหารผ่านศึกที่เคยประจำพื้นที่เสี่ยงภัยสูงอาจมีปัญหาด้านสุขภาพจิตที่เฉพาะเจาะจง ระดับความพิการ ทหารผ่านศึกที่มีความพิการถาวรหรือบาดเจ็บสาหัสอาจต้องการสวัสดิการและการดูแลพิเศษ ซึ่งต้องออกแบบนโยบายเฉพาะ

5.2 ศึกษาวิจัยเชิงการเปรียบเทียบรูปแบบการดูแลทหารผ่านศึกในต่างประเทศ กรณีศึกษาประเทศที่มีระบบเข้มแข็ง เช่น สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย ซึ่งมีความก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยีการแพทย์ หรือระบบประกันสุขภาพทหารผ่านศึก ปรับใช้ตามบริบทไทย พิจารณาผสมผสานบทเรียนที่ได้จากต่างประเทศกับนโยบายไทย ให้เหมาะสมทั้งด้านวัฒนธรรม สภาพเศรษฐกิจ และกฎหมาย

5.3 วิจัยศึกษาต่อยอดด้านจิตวิทยาและการฟื้นฟูสุขภาพจิต โครงการฟื้นฟูสุขภาพจิตเฉพาะทาง สำหรับผู้ที่มีภาวะ PTSD หรือมีบาดแผลทางใจจากเหตุการณ์รุนแรง แนวทางช่วยเหลือในชุมชน วิจัยวิธีการบำบัด กลุ่มสนับสนุน หรือโปรแกรมติดตาม (Follow-up Program) ในระดับท้องถิ่น เพื่อให้การช่วยเหลือทันทีเมื่อมีสัญญาณความเครียดหรือภาวะซึมเศร้าเกิดขึ้นกับทหารผ่านศึก

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานราชประชาธิปัตย์. พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสในโอกาสต่างๆ กรุงเทพฯ: สำนักราชเลขาธิการ; 2533. [เข้าถึงเมื่อ 14 พ.ย. 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.finearts.go.th/architecture/view/32770>
2. คณะกรรมการบริหารสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ.2491 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2510 ราชกิจจานุเบกษา แผ่น 84 ตอนที่ 46 วันที่ 30 พฤษภาคม 2510.
3. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561–2580). กรุงเทพฯ: สำนักพระราชวัง; 2561. [อินเทอร์เน็ต] [เข้าถึงเมื่อ 14 พ.ย. 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.nesdc.go.th>
4. องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์ [อินเทอร์เน็ต] อพศ.; 2566 [เข้าถึงเมื่อ 14 พ.ย. 2567]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.thaiveterans.mod.go.th/history>
5. องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์ [อินเทอร์เน็ต] กรุงเทพฯ: อพศ.; 2566 [เข้าถึงเมื่อ 14 พ.ย. 2567]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.thaiveterans.mod.go.th>
6. Veterans Federation of the Philippines. Benefits and Assistance [Internet]. Quezon City: Veterans Federation of the Philippines; 2024 [อ้างเมื่อ 2024 พ.ย. 14]. เข้าถึงได้จาก: <https://vfp.gov.ph>
7. สมาคมทหารผ่านศึกเวียดนาม เกี่ยวกับเราและโปรแกรมสนับสนุน [อินเทอร์เน็ต] ฮานอย: สมาคมทหารผ่านศึกเวียดนาม; 2024 [อ้างเมื่อ 2024 พ.ย. 14] เข้าถึงได้จาก: <https://hccbvietsnam.org.vn>
8. พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. 2510 ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 84 ตอนที่ 126 หน้า 10 ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2510

9. ข้อบังคับสภาพทหารผ่านศึกว่าด้วยการสงเคราะห์ทหารผ่านศึกครอบครัวทหารผ่านศึกและทหารนอกประจำการ พ.ศ. 2522 [อินเทอร์เน็ต] อพศ.; 2566 [เข้าถึงเมื่อ 14 พ.ย. 2567]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.thaiveterans.mod.go.th/history>
10. องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์ [อินเทอร์เน็ต] กรุงเทพฯ: อพศ.; 2566 [เข้าถึงเมื่อ 14 พ.ย. 2567]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.thaiveterans.mod.go.th>
11. ปัญญา เชี่ยวชาญ. รูปแบบการจัดสวัสดิการทหารผ่านศึกขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์ในเขตพื้นที่ภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2563.
12. ไทยรัฐออนไลน์. ทหารผ่านศึก ความเสียสละที่ถูกลืม.[อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.thairath.co.th>
13. ณัฐพิมล ธารานารถ. แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเครือข่ายทหารผ่านศึกเพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน. วิทยาลัยการทัพบก; 2565. (เอกสารวิจัยส่วนบุคคล)
14. พินทุสร โพธิ์อุไร. แนวคิดว่าด้วยการเสริมพลังชุมชนเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ. วารสารพัฒนาสังคม. 2561;21(2):89-106. www.ssed.nida.ac.th
15. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ [Internet]. Urbinner ; 2564 มี.ค.13 [เข้าถึงเมื่อ 2025 ม.ค.]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.urbiner.com/post/maslow-hierarchy-of-needs>
16. บุชิตา สังข์แก้ว, ปุริม แสงแก้ว, จิตติมา อินทร์กิน. ตัวแบบการพัฒนานโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อการสร้างความยุติธรรมทางสังคมกรณีศึกษา พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตากและ จังหวัดตราด. วารสารพัฒนาสังคม. 2562;21(2):96-118.

17. ไทยรัฐออนไลน์. สังคมไทยเปลี่ยนไป คนแก่อายุตามลำพังมากขึ้น แล้วใครจะดูแลยามป่วยไข้ [Internet]. ไทยรัฐออนไลน์; 2566 ม.ค. 26 [เข้าถึงเมื่อ 2025 ม.ค.]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2613315>
18. ณัฐพัชร วัชรโชครณกรณ์. การเข้าถึงและใช้ประโยชน์บริการฟื้นฟูสมรรถภาพทหารผ่านศึกพิการ:กรณีศึกษาโรงพยาบาลทหารผ่านศึก [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2560
19. Collier TN. Honor of a Nation: Against the Veterans' Legal Disability. Natl Secur LawJ.2020;Forthcoming:1–35.[Availablefrom: <https://ssrn.com/abstract=3959108>]
20. สุวิทย์ กริ่งสันเทียะ. แนวทางการพัฒนาความร่วมมือในการสงเคราะห์ทหารผ่านศึกสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง. วิทยาลัยการทัพบก; 2564;19(2):45–67.. (เอกสารวิจัยส่วนบุคคล)
21. สุนีย์ มัลลิกะมาลย์, และคณะ. สิทธิมนุษยชนในมิติใหม่: สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม. วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2560;46(3):594–614.
22. วรเจตน์ ภาศิริรัตน์. หลักการพื้นฐานของสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์. กรุงเทพฯ: วิญญูชน; 2561.
23. สุทธิพงศ์ บุญผดุง. การพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารผ่านศึกในประเทศไทย: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. 2564;15(2):89-104.
24. SWOT Analysis; [Internet].AGRI CMU; [เข้าถึงเมื่อ 2025 ม.ค.]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.agri.cmu.ac.th/2017/files/download/หลักกการวิเคราะห์%20SWOT.pdf>

25. เครื่องมือวิเคราะห์ภายในองค์กร 7S McKinsey Framework; [Internet]. การตลาดวันละตอน; 2566 เม.ย. 21 [เข้าถึงเมื่อ 2025 ม.ค.]. เข้าถึงได้จาก: <https://everydaymarketing.co/marketing-framework-theory/what-is-the-7s-mckinsey-framework-an-internal-analysis-tool>
26. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. PESTEL Analysis : เครื่องมือในการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก [Internet]. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี; 2022 ส.ค. 25 [เข้าถึงเมื่อ 2025 ม.ค. 04]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.ubu.ac.th/web/mod/km/files/cf202208251435205698.pdf>
27. Bluebik. TOWS Matrix เครื่องมือวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อเปลี่ยนจุดอ่อนให้เป็นโอกาสและเอาชนะทุกอุปสรรคทางธุรกิจ [Internet]. Bluebik; 2023 ส.ค. 11 [เข้าถึงเมื่อ 2025 ม.ค. 04]. เข้าถึงได้จาก: <https://bluebik.com/th/blog/tows-matrix/>
28. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. บทวิเคราะห์กระบวนการปรับปรุงกฎหมายเพื่อการปฏิรูประบบราชการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา; 2563.
29. สถาบันพระปกเกล้า. การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในบริบทการปฏิรูประบบราชการ. รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ; 2564. [Internet]. สถาบันพระปกเกล้า [เข้าถึงเมื่อ 2025 ม.ค.04]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.kpi-lib.com/elib/cgi-bin/opacexe.exe?op=mmvw&db=Main&skin=s&mmid=16356&bid=31708>
30. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ (2563) “การบูรณาการนโยบายสาธารณะเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึก”
31. สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (DGA). รายงานดัชนีรัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: DGA; 2565. . [Internet]. [เข้าถึงเมื่อ 2025 ม.ค. 04]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.dga.or.th/wp-content/uploads/2023/091>

ภาคผนวก ก

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ

และ

แบบสอบถามที่ใช้สอบถามทหารผ่านศึกนอกประจำการเชิงปริมาณ

เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประกอบงานวิจัยหัวข้อ

แนวทางการส่งเสริมสิทธิและเกียรติเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึก

บทสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

หัวข้อ แนวทางการส่งเสริมสิทธิและเกียรติทหารผ่านศึกเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

- ชื่อ-สกุล
- อายุ
- ยศและสังกัดขณะปฏิบัติหน้าที่
- ที่อยู่ปัจจุบัน

คำถามสัมภาษณ์

1. ท่านสามารถเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการที่ท่านมีสิทธิได้รับสะดวกหรือไม่ อย่างไร ?
2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการขอรับสิทธิประโยชน์ในปัจจุบัน ?
3. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการทหารผ่านศึกอย่างเพียงพอหรือไม่ ?
4. คุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ ของท่านหลังจากปลดประจำการเป็นอย่างไรบ้าง (ด้านสุขภาพ รายได้ อาชีพ สภาพจิตใจ) ?
5. ท่านคิดว่าการยอมรับและการให้เกียรติจากสังคมที่มีต่อทหารผ่านศึกในปัจจุบันเป็นอย่างไร ?
6. ท่านเคยเผชิญกับปัญหาการไม่ยอมรับจากสังคมหรือไม่ อย่างไร ?
7. ท่านคิดว่าแนวทางการส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึกที่เหมาะสมที่สุดควรเป็นอย่างไร ?
8. ท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติทหารผ่านศึกอย่างไรบ้าง ?

แบบสอบถาม (Questionnaire)

หัวข้อ: แนวทางการส่งเสริมสิทธิและเกียรติทหารผ่านศึกเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. อายุ: _____ ปี
2. ที่อยู่ปัจจุบัน (จังหวัด): _____

ส่วนที่ 2 ด้านสิทธิและสวัสดิการ (ระดับ 1-5) (1=น้อยที่สุด, 5=มากที่สุด)

1. การเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการของทหารผ่านศึกง่ายและสะดวก

☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

2. ขั้นตอนการขอรับสิทธิประโยชน์มีความง่ายและรวดเร็ว

☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

3. ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการอย่างชัดเจนและเพียงพอ

☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

4. การอนุมัติสวัสดิการสำหรับทหารผ่านศึกเป็นไปอย่างรวดเร็วและโปร่งใส

☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

5. ทหารผ่านศึกมีโอกาสเข้าถึงแหล่งงานหรือได้รับการสนับสนุนด้านอาชีพอย่างเหมาะสม ☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

ส่วนที่ 3 ด้านคุณภาพชีวิต (ระดับ 1-5)

1. มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ

☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

2. การดูแลสุขภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีประสิทธิภาพ

☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

3. ทักษะอาชีพหลังปลดประจำการที่ได้รับจากรัฐสอดคล้องกับตลาดงานปัจจุบัน

☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

4. บริการทางการแพทย์และการรักษาพยาบาลของทหารผ่านศึก ครอบคลุมและเพียงพอต่อความต้องการ

☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

5. สภาพความเป็นอยู่โดยรวม (ที่พักอาศัย การคมนาคม ความปลอดภัย) ของทหารผ่านศึกอยู่ในระดับที่เหมาะสม

☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

ส่วนที่ 4 ด้านการยอมรับจากสังคม (ระดับ 1-5)

1. สังคมให้การยอมรับและให้เกียรติทหารผ่านศึกดี

☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

2. ไม่เคยเผชิญปัญหาการตีตราจากสังคม

☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

3. การประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับทหารผ่านศึกมีประสิทธิภาพ

☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ภาครัฐ/เอกชน) ให้ความสำคัญในการส่งเสริมสิทธิและเกียรติแก่ทหารผ่านศึกอย่างเพียงพอ

☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

5. ควรมีการเพิ่มมาตรการหรือโครงการพิเศษ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึกให้ดียิ่งขึ้น ☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ท่านต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการอะไรเพิ่มเติมในการส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึก? (ระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผนวก ข

จากการดำเนินการสัมภาษณ์และทำแบบสอบถาม ทหารผ่านศึกนอกประจำการโดยตรง เป็นวิธีที่สำคัญอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติของทหารผ่านศึกได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพ ในการสัมภาษณ์ทหารผ่านศึกทั้งหมด 50 คนทำแบบสอบถาม จำนวน 200 คน ผู้วิจัยได้จัดทำกลุ่มข้อมูลตามหัวข้อสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่กำหนดไว้ (สิทธิและสวัสดิการ, คุณภาพชีวิต การยอมรับ, และข้อเสนอแนะ) โดยแบ่งเป็น ภาคกลาง, ภาคเหนือ, ภาคใต้, ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การสัมภาษณ์แบ่งเป็นภาคละ 10 คน ทำแบบสอบถามแบ่งเป็นภาคละ 40 โดยได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่งานสงเคราะห์ส่วนภูมิภาค องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามสามารถสรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณได้ดังนี้

1.ด้านสิทธิและสวัสดิการ ผลจากการสัมภาษณ์ (50 คน)

ผลการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ

- 1.1 ทหารผ่านศึก 80 % ระบุว่า การเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการยังมีข้อจำกัด โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและชนบท
- 1.2 ทหารผ่านศึก 70 % ระบุว่ากระบวนการขอรับสิทธิประโยชน์ค่อนข้างยุ่งยาก ซับซ้อน มีหลายขั้นตอน และเกิดความล่าช้าในการดำเนินการ
- 1.3 ทหารผ่านศึก 56 % ข้อมูลที่ทหารผ่านศึกได้รับเกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการไม่ชัดเจน หรือไม่ได้รับข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอ

ประเด็นที่พบจากการสัมภาษณ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เห็นว่าการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการยังค่อนข้างยุ่งยากหรือซับซ้อน	35	70%
มองว่าขั้นตอนการขอรับสิทธิประโยชน์มีหลายขั้นตอนและล่าช้า	35	70%
ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิ/สวัสดิการไม่สม่ำเสมอหรือไม่ทันสมัย	28	56%
ไม่มีปัญหามากนักในการขอรับสิทธิ (ทำความเข้าใจได้)	10	20%
อยากให้หน่วยงานปรับปรุงการเข้าถึงสิทธิต่างๆ ให้เข้าถึงง่ายขึ้น	40	80%

ด้านสิทธิและสวัสดิการ ผลจากการเก็บแบบสอบถาม (200 คน)

ผลจากแบบสอบถามเชิงปริมาณ

- ทหารผ่านศึก 40% เห็นว่าการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการยังไม่ทั่วถึง
- ทหารผ่านศึก 35% ระบุว่าขั้นตอนการขอรับสิทธิยังยุ่งยาก
- ทหารผ่านศึก 25% มองว่าข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ยังไม่ชัดเจน

ตารางแจกแจงคำตอบในระดับ 1-5

(1 = น้อยที่สุด/ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 5 = มากที่สุด/เห็นด้วยอย่างยิ่ง)

ประเด็น	1 (คน/%)	2 (คน/%)	3 (คน/%)	4 (คน/%)	5 (คน/%)	รวม
1. “การเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการของทหารผ่านศึก ง่ายและสะดวก”	80 (40%)	50 (25%)	30 (15%)	20 (10%)	20 (10%)	200

ประเด็น	1 (คน/%)	2 (คน/%)	3 (คน/%)	4 (คน/%)	5 (คน/%)	รวม
2. “ขั้นตอนการขอรับสิทธิประโยชน์มีความง่ายและรวดเร็ว”	70 (35%)	60 (30%)	30 (15%)	25 (12.5%)	15 (7.5%)	200
3. “ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการอย่างชัดเจนและเพียงพอ”	50 (25%)	60 (30%)	40 (20%)	30 (15%)	20 (10%)	200
4. “การอนุมัติสวัสดิการสำหรับทหารผ่านศึกเป็นไปอย่างรวดเร็วและโปร่งใส”	60 (30%)	60 (30%)	40 (20%)	25 (12.5%)	15 (7.5%)	200
5. “ทหารผ่านศึกมีโอกาเข้าถึงแหล่งงานหรือได้รับการสนับสนุนด้านอาชีพ”	45 (22.5%)	70 (35%)	40 (20%)	30 (15%)	15 (7.5%)	200

สรุป พบว่าทหารผ่านศึกส่วนมากเลือกระดับ 1-2 ในหลายประเด็น (เช่น การเข้าถึงสิทธิไม่สะดวก, ขั้นตอนยุ่งยาก) สอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ชี้ให้เห็นถึงข้อจำกัดในการเข้าถึงสวัสดิการและข้อมูล

2. ด้านคุณภาพชีวิต ผลจากการสัมภาษณ์ (50 คน)

ผลการสัมภาษณ์

- 2.1 ทหารผ่านศึกส่วนใหญ่เห็นว่าคุณภาพชีวิตยังไม่ดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะด้านรายได้ สุขภาพ และสภาพจิตใจ
- 2.2 หลายรายประสบปัญหาด้านสุขภาพจากการปฏิบัติหน้าที่ที่ผ่านมา แต่ไม่ได้รับการดูแลต่อเนื่องอย่างเพียงพอ
- 2.3 ขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับการประกอบอาชีพหลังปลดประจำการ ทำให้เกิดความไม่มั่นคงด้านอาชีพ

ด้านคุณภาพชีวิต	% ที่ตอบ	จำนวนผู้ตอบ (คน)
คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ	60.0%	42 คน
มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ	68.6%	48 คน
มีปัญหาด้านสุขภาพ และไม่ได้รับการดูแลที่เพียงพอ	57.1%	40 คน

- ทหารผ่านศึก 68.6% เห็นว่ามีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ
- ทหารผ่านศึก 60.0% เห็นว่าคุณภาพชีวิตยังอยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ
- ทหารผ่านศึก 57.1% มีปัญหาด้านสุขภาพ และไม่ได้รับการดูแลที่เพียงพอ

ผลจากการเก็บแบบสอบถาม (200 คน)

ประเด็น	1 (คน/%)	2 (คน/%)	3 (คน/%)	4 (คน/%)	5 (คน/%)	รวม
1. “มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ”	60 (30%)	70 (35%)	30 (15%)	25 (12.5%)	15 (7.5%)	200
2. “การดูแลสุขภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีประสิทธิภาพ”	50 (25%)	50 (25%)	40 (20%)	40 (20%)	20 (10%)	200
3. “ทักษะอาชีพหลังปลดประจำการที่ได้รับ สอดคล้องกับตลาดงานปัจจุบัน”	55 (27.5%)	60 (30%)	40 (20%)	30 (15%)	15 (7.5%)	200

ประเด็น	1 (คน/%)	2 (คน/%)	3 (คน/%)	4 (คน/%)	5 (คน/%)	รวม
4. “บริการทางการแพทย์และการรักษาพยาบาลครอบคลุมและเพียงพอ”	45 (22.5%)	60 (30%)	35 (17.5%)	40 (20%)	20 (10%)	200
5. “สภาพความเป็นอยู่โดยรวม (ที่พักอาศัย/การคมนาคม/ความปลอดภัย) อยู่ในระดับเหมาะสม”	50 (25%)	60 (30%)	35 (17.5%)	40 (20%)	15 (7.5%)	200

สรุป เกินครึ่ง (55–65) อยู่ในระดับ 1–2 สำหรับรายได้และการดูแลสุขภาพ นอกจากนี้ ทักษะอาชีพหลังปลดประจำการยังไม่ตรงตามความต้องการตลาดมากนัก สะท้อนว่าคุณภาพชีวิตโดยรวมยังต่ำกว่าที่ควร

3. ด้านการยอมรับจากสังคม ผลการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ

3.1 ทหารผ่านศึกหลายรายระบุว่าสังคมยังไม่เห็นความสำคัญของทหารผ่านศึกอย่างแท้จริง มองว่าเป็นภาระมากกว่าการยกย่องให้เกียรติ

3.2 การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทบาทและคุณค่าของทหารผ่านศึกยังไม่เข้มข้น ส่งผลให้ขาดความเข้าใจที่ถูกต้องจากประชาชนทั่วไป

3.3 มีทหารผ่านศึกบางรายประสบปัญหาการตีตราจากสังคม ส่งผลต่อการดำรงชีวิตและสภาพจิตใจ

ผลจากแบบสอบถามเชิงปริมาณ (50 คน)

- 55.7% มองว่าสังคมยังไม่ให้การยอมรับเท่าที่ควร
- 60.0% เห็นว่าการประชาสัมพันธ์และการสร้างภาพลักษณ์ยังไม่ดีพอ
- 51.4% เคยเผชิญการตีตราจากสังคมในรูปแบบต่างๆ

3) ด้านการยอมรับจากสังคม

หัวข้อ	% ที่ตอบ	จำนวนผู้ตอบ (คน)
สังคมยังไม่ให้การยอมรับเท่าที่ควร	55.7%	39
การประชาสัมพันธ์และการสร้างภาพลักษณ์ยังไม่ดีพอ	60.0%	42
เคยเผชิญการตีตราจากสังคมในรูปแบบต่างๆ	51.4%	36

สรุป เกินครึ่งยังมองว่าสังคมไม่เข้าใจบทบาททหารผ่านศึก และบางส่วน (30%) เผชิญปัญหาการตีตราโดยตรง จึงต้องการรณรงค์เชิงสังคมและประชาสัมพันธ์ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

ผลจากการเก็บแบบสอบถาม (200 คน)

ประเด็น	1 (คน/%)	2 (คน/%)	3 (คน/%)	4 (คน/%)	5 (คน/%)	รวม
1. “สังคมให้การยอมรับและให้เกียรติทหารผ่านศึกดี”	55 (27.5%)	60 (30%)	35 (17.5%)	30 (15%)	20 (10%)	200
2. “ไม่เคยเผชิญปัญหาการตีตราจากสังคม” (ยิ่งคะแนนต่ำแสดงว่า “เผชิญปัญหา”)	70 (35%)	50 (25%)	30 (15%)	30 (15%)	20 (10%)	200
3. “การประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับทหารผ่านศึกมีประสิทธิภาพ”	60 (30%)	60 (30%)	30 (15%)	30 (15%)	20 (10%)	200
4. “หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญในการส่งเสริมสิทธิและเกียรติแก่ทหารผ่านศึก”	55 (27.5%)	60 (30%)	40 (20%)	25 (12.5%)	20 (10%)	200

ประเด็น	1 (คน/%)	2 (คน/%)	3 (คน/%)	4 (คน/%)	5 (คน/%)	รวม
5. “ควรมีการเพิ่มมาตรการหรือโครงการพิเศษ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารผ่านศึก”	10 (5%)	10 (5%)	20 (10%)	60 (30%)	100 (50%)	200

สรุป ภาพรวมพบว่าส่วนใหญ่ (กว่า 50–60) เห็นว่าสังคมยัง “ไม่ยอมรับหรือให้เกียรติเท่าที่ควร” และมีผู้เผชิญปัญหา “ถูกตีตรา” ค่อนข้างสูงด้านการประชาสัมพันธ์ก็ยังไม่ดีพอ อย่างไรก็ตาม มีการเห็นพ้องถึง 80% (ระดับ 4–5) ว่า “ควรมีมาตรการหรือโครงการพิเศษเพิ่มเติม”

4. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติ

ผลการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ

- ควรปรับปรุงกระบวนการให้บริการและลดขั้นตอนการขอรับสิทธิประโยชน์ให้รวดเร็วขึ้น
- ควรมีระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อให้ทหารผ่านศึกสามารถเข้าถึงข้อมูลสิทธิประโยชน์ได้ง่ายและสะดวก
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการฝึกอบรมทักษะอาชีพสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับตลาดแรงงานปัจจุบัน
- ควรจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มการยอมรับในสังคม

ผลจากแบบสอบถามเชิงปริมาณ (50 คน)

- 82.9% เห็นด้วยว่าควรมีการปรับปรุงระบบการให้บริการให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 78.6% เห็นด้วยกับการมีฐานข้อมูลกลางและชัดเจน

- 85.7% ต้องการให้มีการพัฒนาทักษะอาชีพหลังปลดประจำการ
- 80.0% เห็นด้วยว่าควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างการรับรู้และการยอมรับจากสังคมให้มากขึ้น

หัวข้อ	% ที่ตอบ	จำนวนผู้ตอบ (คน)
ควรปรับปรุงระบบการให้บริการให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	82.9%	58
เห็นด้วยกับการมีฐานข้อมูลกลางและชัดเจน	78.6%	55
ต้องการให้มีการพัฒนาทักษะอาชีพหลังปลดประจำการ	85.7%	60
ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างการยอมรับในสังคม	80.0%	56

4) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (จากแบบสอบถามส่วนที่ 5 และสัมภาษณ์เพิ่มเติม)

เนื่องจากข้อเสนอแนะเป็นคำตอบปลายเปิด จึงสรุปเป็นประเด็นหลัก ๆ ดังนี้

ประเด็นข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน) จาก 50 คน (สัมภาษณ์)	คิดเป็น (%)
ปรับปรุงขั้นตอน/ระบบการขอรับสิทธิให้ รวดเร็ว ลดเอกสารซ้ำซ้อน	40	80%
เพิ่มเบี้ยยังชีพและสวัสดิการรักษาพยาบาลให้ ครอบคลุมยิ่งขึ้น	35	70%
จัดฝึกอาชีพหรือทุนประกอบอาชีพที่สอดคล้อง ตลาดแรงงานปัจจุบัน	32	64%
ประชาสัมพันธ์บทบาท-คุณูปการทหารผ่านศึกสู่ สังคมอย่างเข้มแข็ง	38	76%
ตั้งศูนย์ข้อมูลกลางออนไลน์ อัปเดตสิทธิ/ โครงการใหม่ให้เข้าถึงง่าย	10	60%

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ นางสาว ยุพา แยมเกตุ

วัน เดือน ปีเกิด 19 พฤษภาคม 2517

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2542 บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2545 - 2553	ประจำแผนกบัตรประจำตัว 1 ส่วนบัตรประจำตัว ฝ่ายสวัสดิการสงเคราะห์
พ.ศ. 2553 - 2556	เจ้าหน้าที่แผนกบัตรประจำตัว 1 ส่วนบัตรประจำตัว ฝ่ายสวัสดิการสงเคราะห์
พ.ศ. 2556 - 2558	ผู้ช่วยหัวหน้าแผนกบัตรประจำตัว 1 ศูนย์บัตรประจำตัว ฝ่ายสวัสดิการสงเคราะห์
พ.ศ. 2558 - 2562	หัวหน้าแผนกบัตรประจำตัว 1 ศูนย์บัตรประจำตัว ฝ่ายสวัสดิการสงเคราะห์
พ.ศ. 2562 - 2564	รองหัวหน้าศูนย์บัตรประจำตัว ฝ่ายสวัสดิการสงเคราะห์

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2564 - ปัจจุบัน หัวหน้าศูนย์บัตรประจำตัว ฝ่ายสวัสดิการสงเคราะห์